

Vitéz nagybányai Horthy Miklós, Magyarország kormányzója Kolozsvárról köszönti a visszatért erdélyi részeket

Képes Vasárnap
38. szám. 1940. szeptember [illegible]

Erdély III.
20 fillér

A Főméltóságu Asszony felhivása:

ERDÉLYÉRT!

A Mindenható kegyelméből a magyar igazság utján ismét jelentős lépéssel jutottunk előbbre: Erdély és Kelet-Magyarország egy része visszatért Szent István birodalmához.

A keserüség könnyeit az öröm könnyei váltják fel.

A lelkesedésen és örömkönnyeken tul gondoljunk azokra is, akik a felszabadult területeken támogatásra szorulnak. Nyujtsuk feléjük segitő kezünket, hogy elfeledjék a megpróbáltatásokkal teli keserves két évtized minden szomoruságát és nélkülözését, érezzék, hogy valóban hazajöttek. Ezt kivánja a hagyományos magyar becsület!

Ettől az érzéstől indittatva fordulok Magyarország nemzeti társadalmához, amely a szükség óráiban sohasem tagadja meg lelkes áldozatkészségét az arra rászorulóktól.

Magyar szivünk egész melegével siessünk tehát azok megsegitésére, akiknek önhibájukon kivül mostoha a sorsa.

Támogatásukra az ország egész területén adománygyüjtést indítottunk és ennek folytatására az „Erdélyért" Országos Gyüjtőbizottságot kértem fel.

Kérem, hogy mindenki ehhez a Bizottsághoz juttassa el adományát, ezzel is kifejezve visszatért testvéreinkkel való együttérzését.

Minden adományon a magyarok Istenének áldása lesz!

Horthy Miklósné

Három székely legény

Mind megyen, mind megyen három székely legény,
Mind megyen, mind megyen sűrű fenyves erdőn,
Egy fölhagyott uton, setét rengetegön.
Mig eljuta végre erdőnek szélére,
Erdőnek szélére, országút mentére.
Hát ottan jődögél nagy, fekete sereg,
Ugy látszik messzünnen, mint a setét felleg.
Nem tudják, miféle: magyar-é, vagy oláh?
De mégis gondolják: a futó oláhok.

Azonnal érkezék oláhok tábora,
A három legénynek ilyenképpen szóla:
„Megölünk mi mostan, három székely legény,
Mert csak hárman vagytok, mi meg háromezren."
Szóval mondja vala három székely legény:
„Ne ölj meg, ne ölj meg háromezer oláh!
Nem harcolni jövénk, nem hozánk mi fegyvert.
Magyar katonákat megyünk, hogy köszöntsük,
Kik elérkezének immár Kolozsvárra,
Kincses Kolozsvárra, Mátyás városába,
Székely örömére, oláh bánatára.
Piros, fehér, zöld szín ragyog a mellünkön.
Engednétek utat, hogy békén mehessünk!"

Felszóval így kiált oláhok vezére:
„Az leszen halálod, három székely legény,
Az leszen halálod: piros, fehér, zöld szín.
Piros véred fesse fehér inged mellét,
Olt folyó zöld vize takarjon bé téged!"

Ahajt a sok oláh puskát előkapá,
Puskának golyóját beléjükereszté.
Az első golyóra, aj, térdre esének,
Századik golyóra földre terülének.
Földre terülének, úgy maradtak halva.
Bizony megölék a három székely legényt,
Mert hárman valának, ők meg háromezren.
Piros vérük festé fehér ingük mellét
És béveték őket Oltnak zöld vízébe.

A víz a testöket a hátára vevé,
Gyengéden ringatva mind magával vivé.
Mind magával vivé, a partra kitevé.
Ott lelék meg őket, bétakarák gyolcsba.
Patyolat gyolcsingbe bétakarák őket.

Letevék testöket piac közepébe,
Megsebzett testöket a templom elébe.
Odagyűl a sok nép csudahalott látni,
Csudahalott látni a templom elébe.
Odamegy az anyja, költi, de nem hallja:
„Lelkem fiam, kelj fel! Szólj bár egyet hozzám!
Szólj bár egyet hozzám! Könnyes az én orcám.
Édes anyád szólít, jó nevelő dajkád.
Kilenc hónapokig méhemben hordálak,
Tizedik hónapba világra hozálak,
Gyakran megvirradék rengő bölcsőd mellett,
Gyenge meleg vízben hányszor feresztélek,
Gyolccsal takarám bé gyenge tagjaidat."

„Nem tudok felkelni, mert meg vagyok halva,
Megöle bennünket oláhok golyója,
Mert csak hárman valánk, ők meg háromezren.
Piros vérünk festé fehér ingünk mellét,
S bévetének minket Oltnak zöld vizébe.
Nincs már néked fiad, szegény édesanyám!"

Költi a mátkája, költi, de nem hallja:
„Kelj fel, kincsem, kelj fel! Szólj bár egyet hozzám!
Szólj bár egyet hozzám! Könnyes az én orcám.
Édes mátkád szólít, hű, szerető társad,
Kinek a derekát, szép karcsú derekát
Annyiszor öleléd ölelő karoddal,
Szép piros orcáját, szép dombos ajakát
Annyiszor csókoládd piros ajakaddal."

„Nem tudok felkelni, mert meg vagyok halva,
Megöle bennünket oláhok golyója,
Mert csak hárman valánk, ők meg háromezren.
Piros vérünk festé fehér ingünk mellét,
S bévetének minket Oltnak zöld vízébe.
Nincs már néked párod, szegény édes mátkám!"

Piac közepébe, a templom elébe
Ahajt fényes felleg odaereszkedék,
Toronyban a harang húzatlan szólalék,
Ablakban a gyertya gyútatlan meggyúlék.
Nagy fényes fellegből fényes sereg támad:
Csillogó kardokkal daliás vitézek,
Szép, aranyos nyergek, gyémántköves fékek.
Vitézek hadnagya sárig szín paripán,
Mennykő a kezében, csillag a homlokán.
Szép hadnagy kiálla katonák elébe,
Nagy felhangon kiált piac közepébe:

„Kelj fel, székely, kelj fel! Veszélyben az ország!
Bajban a Hargita, bajban van a Kárpát!"

„Felkelek! Felkelek! Nem vagyok meghalva!
Nem ölhet meg székelyt oláhok golyója!
Megyünk a határra, ország védelmére,
Megjövünk reggelre, vagy ha nem, estére.
Nincs már néked fiad, szegény édesanyám,
Nincs már néked párod, szegény édes mátkám,
Vagyon új katonád, édes magyar hazám!"

Mutatvány a Képes Vasárnap „Erdély" verspályázatából

A *Képes Vasárnap* erdélyi verspályázata — mint az várható is volt — erős visszhangot váltott ki a magyar lelkekből. Hivatott költői tehetségek és lelkes szárnypróbálgatók pályaművei valóságos kötegekben tornyosulnak a *Képes Vasárnap* szerkesztőségében és a birálóbizottság azonnal hozzá is látott a hatalmas anyag elbirálásához, de természetes, hogy a nagy lelkiismeretességgel és műgonddal járó munka tökéletes elvégzése még bizonyos időt követel meg.

Örömünkre és elégtételünkre szolgál azonban, hogy már ma is bemutathatjuk a *Képes Vasárnap* olvasóinak az eddig elbirált pályaművek egyik legszebbikét, a *Három székely legény* cimü, ősi székely népballadák hangját idéző költeményt, amelynek eddig még ismeretlen költője a „*Ballada*" jelige mögé rejtőzött.

Gróf Teleki Pál miniszterelnök üdvözli vitéz nagybányai Horthy Miklóst, Magyarország kormányzóját, Kolozsvár főterén.

Kolozsvári jegyzetek

Irta: Kelemen Ernő

Gyönyörü volt Horthy Miklós és a Főméltóságu Asszony bevonulása Kolozsvárra. Az ut mentén, amerre a kormányzói gépkocsi elhaladt, mintegy százezer ember éljenzett, lelkesedett, kendőt lobogtatott, zászlót lengetett a kormányzói pár felé. Az uttestre virágot szórtak. Az egymástól ötven lépés távolságra felállitott zászlótartó rudakat virágkoszorukkal fonták körül. Virágosak voltak a kapuk, a kirakatok, az erkélyek, az ablakok, a házfalak, sőt — nem egy helyen a háztetők is. A Rákóczi-uton az egyik ház tetejéről virágfüzérek csüngtek le. Husz-husz vörös őszirózsa után husz-husz fehér őszirózsa következett. *Ilyen bevonulást még sohasem élt át Kolozsvár népe!*

Fekete díszmagyarjában gyönyörü volt a *Főméltóságu Asszony*, gyönyörü volt lila díszmagyarjában *Horthy Istvánné*, a főméltóságu pár kedvelt menye is. Maga *Horthy István* zsinóros magyar ruhát viselt, zsinóros magyar ruhában jelentek meg az ünnepségen a kormányzó kiséretében lévő polgári személyek is.

*

Kincses Kolozsvár legféltettebb kincsei közé tartoztak az elrejtett magyar zászlók és magyar pántlikák, a szebbnél szebb Horthy-képek. Meglepő, hogy szinte valamennyi magyar családnak volt egy féltveőrzött magyar zászlója vagy zászlócskája, magyar kokárdája, Horthy-képe. Hogy tudták ilyen jól rejtegetni huszonkét éven át — ma már maguk sem tudják. Pedig a románok folyvást rekviráltak a magyar családoknál. A házkutatások egymást érték. Sok családi ereklye, sok féltveőrzött érték román kézre került. Még itt-ott a magyar bibliát vagy Petőfi verseskötetét is elvitték a rekvirálók. Átkutattak a házban minden sarkot. Belenéztek a kályhacsövekbe is. A magyar zászlót azonban nem tudták megtalálni egyik magyar család házában sem. Most a sok rejtegetett zászló, kokárda, Horthy-kép ujra napvilágra került. Micsoda öröm volt a családban: elővehették a titkos rejtekhelyről a család magyar zászlaját.

*

A díszmenet, amelyet a honvédség a kormányzói pár kolozsvári tartózkodása alkalmából rendezett, felejthetetlenül szép volt. A gyalogezredek egymást követték. A motorososztályoknak a menetben csak nem akart vége lenni. A lovascsapatok után ujabb lovascsapatok következtek. A közönség — tizezrek és tizezrek a díszmenet utvonalának mentén — lelkesen éljenzett, valósággal tombolt örömében a nagyszerü felvonulás láttára. Mégis — meg lehetett állapitani, hogy a huszárok, az ejtőernyősök, a bőrmellényesek és az ifju ludovikások aratták a legnagyobb sikert. Illetve mindenki abban gyönyörködött leginkább, hogy honvédségünk milyen kitünően fel van szerelve, hogy csapataink milyen fegyelmezetten menetelnek, milyen jókedvvel vesznek részt a díszmenetben.

*

A kolozsvári vendéglősök, kávésok, cukrászok a magyar hazához történt visszatérés nagy ünnepén ugyancsak kitettek magukért. A vendéglőkben bőséges menüt szolgáltak fel. Nemcsak a hires kolozsvári káposztából, de kacsa- és libasültből, különböző pecsenyékből mindenütt volt bőven. Hordták a turósbéleseket és a házi krémeseket. A New York-kávéház terraszát ellepték a budapestiek. A jó kolozsvári polgár talán nem is tudta, hogy az egyik asztalnál ülő szemüveges ur a magyar főváros főpolgármestere, a másik asztalnál testhez feszült zsinóros mentében egy aktiv miniszter ült, amott, repülőtisztek között — a képviselőház alelnöke fogyasztotta kávéját, egy másik asztalnál, tudós egyetemi tanár társaságában pedig Pest vármegye alispánja beszéli el kolozsvári élményeit.

*

Érdekes egyenruhákban sem volt hiány a kolozsvári ünnepen. Nemcsak a külföldi katonai attasék díszruhája tünt fel, de a kolozsvári frontharcosok és hadigondozottak, nyugalmazott tisztek, egykori cs. és kir. altisztek közül is sokan felöltötték magukra régi egyenruhájukat. A gyalogos, lovas- és tüzérezredek

A kormányzó úr megérkezik Kolozsvárra. — Alsó kép: a Mátyás király-téren lévő díszemelvény.
(M. F. I. felvételei.)

Gróf Bethlen György a visszatért Erdély nevében köszönti Magyarország Kormányzóját és a Főméltóságu Asszonyt Kolozsvárott.

A külföldi katonai attasék csoportja. — Alsó kép: Mozgalmas felvétel a díszemelvényről. A képen az első sorban balról jobbra: gróf Teleki Pál, Anna kir. hercegnő, Keresztes-Fischer Ferencné, gróf Csáky István és felesége, Erdmannsdorf budapesti német követ és felesége. (M. F. I. felvételei.)

békebeli uniformisai nagy feltünést keltettek. Egy öreg kolozsvári tábornok zöldtollas csákóban jelent meg az ünnepség szinhelyén. Tábornoki ruháját utoljára Ferenc József uralkodásának idejében hordta. A nyugdijas magyar katonatiszt a román megszállás alatt természetesen polgári ruhában járt, de most egy pókhálós ládából ujra előkerült a zöldtollas csákó és az öreg kolozsvári tábornok büszkén, boldogan emelte a csákóhoz reszkető kezét, hogy tiszteleghessen a kormányzó előtt.

*

A kolozsvári szinházakban, mozikban a megszállás ideje alatt csak román polgárokat lehetett alkalmazni. Most kicserélték az alkalmazottakat. Hirtelen felcserélődött a szinház, mozi belső diszitése is. Piros-fehér-zölddel takarták be a páholyokat, angyalos magyar korona került a szinpad fölé.

A nagyszabásu kolozsvári szinház a „János vitéz" díszelőadásával nyitotta meg ujra kapuit. A „János vitéz"-t a „Bánk bán" követte. Természetesen cenzurátlan formában került szinre Katona József remekműve. A Capitol-, az Edison-, a Rio-mozik a „Bercsényi huszárok"-at adják, az Egyetem, a Royal és a kolozsvári Urániában a „Falu végén kurta kocsma" és a „Miniszter barátja" cimü magyar film került bemutatásra. És mindenhová valósággal özönlött a közönség. A kolozsvári magyarok eddig nem akartak szinházat, mozit látni, most hirtelen a legnagyobb szinház- és mozipártoló közönség lett belőlük.

*

Egy ilyen országos jellegü ünnepség, mint amilyen a kolozsvári díszfelvonulás napja volt, óriási forgalmat idéz elő még egy nagy város falai között is. érdekes, hogy ilyenkor mennyien fényképeznek. Mikor József Ferenc királyi herceg megérkezett a kolozsvári Mátyás király-téren felállitott dísztribünre, mingyárt — fényképezni kezdett. Egyik miniszterünk is finom fényképezőgépet vett elő a zsebéből. Miniszterek, tábornokok, államtitkárok, felsőházi tagok, képviselők, illetve férfiak és hölgyek egyaránt — mind fényképeztek. A zenekar kisdobosa, mikor nem kellett dobolnia, fényképezett. A pincér, a közeli vendéglőben, egy pillanatra félbeszakitotta munkáját és kirohant az utcára, hogy ő is fényképezhessen. A gépkocsivezető nyakában fényképezőgép csüngött. De nagy keletje volt az emlékbélyegnek is. Félnégykor kellett beállani a sorba, hogy az ember félötkor öt darab emlékbélyeget vásárolhasson. Valósággal ostromzár alatt tartotta a közönség a kolozsvári postát és a bélyegző postásokat mindenki ellenőrizte. Jaj volt, ha a fáradt postaaltiszt az emlékbélyegzővel ferdén ütötte át az emlékbélyeget. Annyi bélyeggyüjtő talán még sohasem volt együtt, mint Horthy Miklós kormányzó bevonulásának ünnepén.

*

A vendégvárás Kolozsvárott mindnagyobb méreteket ölt. Mindenki várja rokonait, ismerőseit, azokat, akik huszonkét év óta nem jártak Kolozsvárott. Viszont a kolozsváriak is nagyban készülnek már a budapesti utra.

— Jaj, csak már Budapestre mehetnék! — sóhajtozik egy szép kolozsvári magyar lány, aki már annyi jót hallott a magyar fővárosról, de nem léphette át a trianoni határt.

A kereskedelmi életben is nagy fellendülés fog bekövetkezni, hogy Kolozsvárnak ezentul közvetlen kapcsolatai lesznek Nagy-Budapesttel. Bukarest ugyanis teljesen elhanyagolta Kolozsvárt. Divatcikkek például csak nagy kerülővel jutottak el a „kincses" városba. Alig fejlődött Kolozsvár társadalmi, művészi és sportélete is, mindezen a téren Kolozsvárott most uj élet kezdődik.

*

A kolozsvári repülőtéren pompás épületet épitettek a románok. Ez a modern épület ezentul a magyar légiforgalom szolgálatába kerül. Érdekes azonban, hogy a repülőtérről a városba vezető utat a román utépitő és utfentartó hatóságok teljesen elhanyagolták. Sárban, kiálló kövek között csak döcögve haladhat az autobusz, mikor elhagyja Kolozsvár határát, hogy a várostól hét kilométernyire fekvő repülőtérre érjen. Persze, a nagy repülőtér csak ritkán látott repülőgépet, rendszeres polgári légiforgalomról pedig beszélni sem lehetett. Most magyar felségjeles utasgépek keresik fel Kolozsvárt,

Anna királyi hercegnő megérkezik a díszemelvényre.

ahonnét napjában többször is Marosvásárhely vagy Budapest felé szállitják a légi utast. A kolozsváriak már előre örülnek az uj légi összeköttetésnek. Boldogan emlegetik, hogy ezentul — ha sürgős lesz az utjuk — repülőgépen 90—100 perc alatt Budapestre utazhatnak Kolozsvárról.

*

A pénzzel — valljuk be őszintén — a kolozsvári bevonulás első napján egy kis baj történt. Először azért, mert a kolozsváriak nem akarták a pengőt elfogadni. Nem azért, mintha haragudtak volna a magyar pengőre. Dehogy! A kolozsvári vendégszeretet nem ismer határt. A kolozsváriak örömükben ingyen akarták odaadni magyar ismerőseiknek, magyar vendégeiknek minden portékát. Azután meg kevés volt a pengő. A nagyobb cimletü pénzből senki sem tudott visszaadni. A lej huszonnégy óra alatt kiment a divatból. A kirakatokban az árakat átirták pengőre. Nem kellett többé harmincnegyven leit fizetni még egy doboz cigarettáért sem, mikor azt egyetlen pengőért meg lehetett kapni.

*

Az „Erdélyi induló"-nak óriási sikere van Kolozsvárott is. A zenekarok, cigánybandák folyvást ezt a dallamos magyar indulót játszák. A helybeli lapok leközölték az „Erdélyi induló" kottáját és szövegét. Az utcán egymásba karoló lányok folyvást ezt éneklik. A különböző felvonulások alkalmával büszkén lépdelnek az „Erdélyi induló" ütemeire. Aki a menetelők között nem ismeri még az induló szövegét, az papirlapot vesz elő és a kottát olvassa, énekel együtt a többiekkel.

A nagyszerü hódoló díszünnepség alkalmával a folyamőrség, a szombathelyi 9-es és a kaposvári 7-es gyalogezred szolgáltatta díszmenethez a zenét. Mikor pedig a honvédség felvonulása végetért, a különböző helyi, környékbeli és vidéki csoportok vonultak el a Mátyás király-téren. Valamennyi magával hozta zenekarát is. Volt olyan pillanat, hogy a téren egyszerre öt-hat zenekar játszott. Különös hangzavar még sem állt elő, mert valamennyi rezesbanda az „Erdélyi induló"-t fujta.

*

Közvetlenül a kolozsvári főposta mögött két nagy cirkusz vert sátrat. Az egyiket Franzininek, a másikat Kludsky-nak hivják. Az egyik este 8, a másik 9 órakor kezdi az előadást. Mind a kettő hatalmas állatsereglettel rendelkezik. Amikor ez a két cirkusz Kolozsvárra érkezett, a nagy szamosparti város még román uralom alatt állt. Később Franzini elefántjaival huzatták a románok ágyuikat a vasutállomáshoz, a Kludsky lovait pedig elrekvirálták. A román bohócokat magyar bohócok váltották fel és az előadási nyelv a cirkusz porondján magyar lett. A Franzini elefántjai visszakerültek a sátortáborba, de Kludsky igazgató pompásan betanitott lovai nyilván örökre bucsut mondtak a cirkuszi életnek. Az igazgatót nem is lehet ezért megvigasztalni.

— Podrás, egy gyönyörü pej lovam, irt, számolt és olvasott, a lovak között főiskolát végzett, tudós paripa volt — mondja — és most a románok ezzel a nagyértékü lóval nyilván vizet hordatnak valahol!

*

A románok alaposan kifosztották Kolozsvárt, mielőtt kivonultak falai közül. A dohánygyárnak nemcsak a készletét vitték el, de a gépeit is. Most például a kolozsvári dohánygyár a felszerelésében támadt hiányosság miatt egyelőre csak a levéldohányból készült szivarok gyártásával foglalkozik. Ezeknek a szivaroknak a sodrása ugyanis kézzel történik. A modern szivarkatöltő felszereléseket a románok magukkal vitték. Körülbelül ugyanez a helyzet valamennyi kolozsvári gyárban, hivatalban, műhelyben, irodában. Sőt összeszedték az irógépeket, a gramofonokat, a rádiókat, a kerékpárokat. Elvitték Kolozsvár autóit is, a város hordozható megafon-felszerelését, a kolozsvári kórház uj műtőberendezését, a drága pénzen megszerzett hókotró-gépet, a tüzoltók uj tolólétráját és ki tudná még felsorolni, hogy mennyi és hányféle berendezési tárgyat. A kolozsváriak azonban mindezt már nem is sajnálják — annyira örülnek, hogy Kolozsvár ujra magyar város lett.

Alsó képek: A kormányzó úr a miniszterelnökkel beszélget. Középső kép: A kormányzó úr és Albrecht királyi herceg felesége a díszemelvényen. Jobboldali kép: vitéz Bartha Károly honvédelmi miniszter, Albrecht királyi herceg felesége és gróf Teleki Pál beszélgetnek a díszemelvényen. (M. F. I. felvételei.)

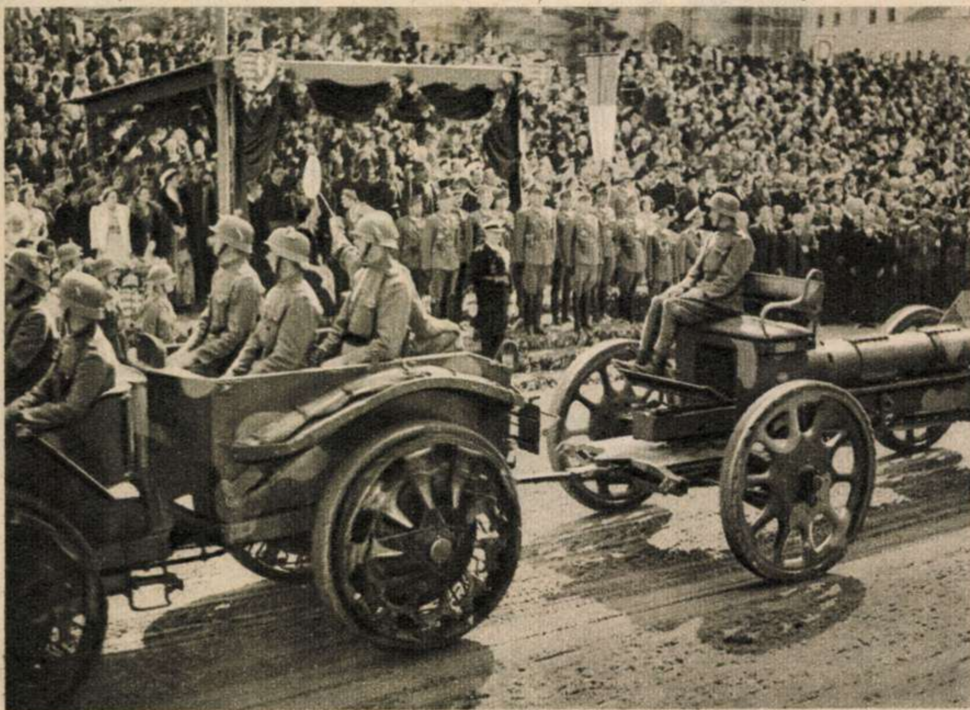
A honvédség diszmenete a kormányzó előtt

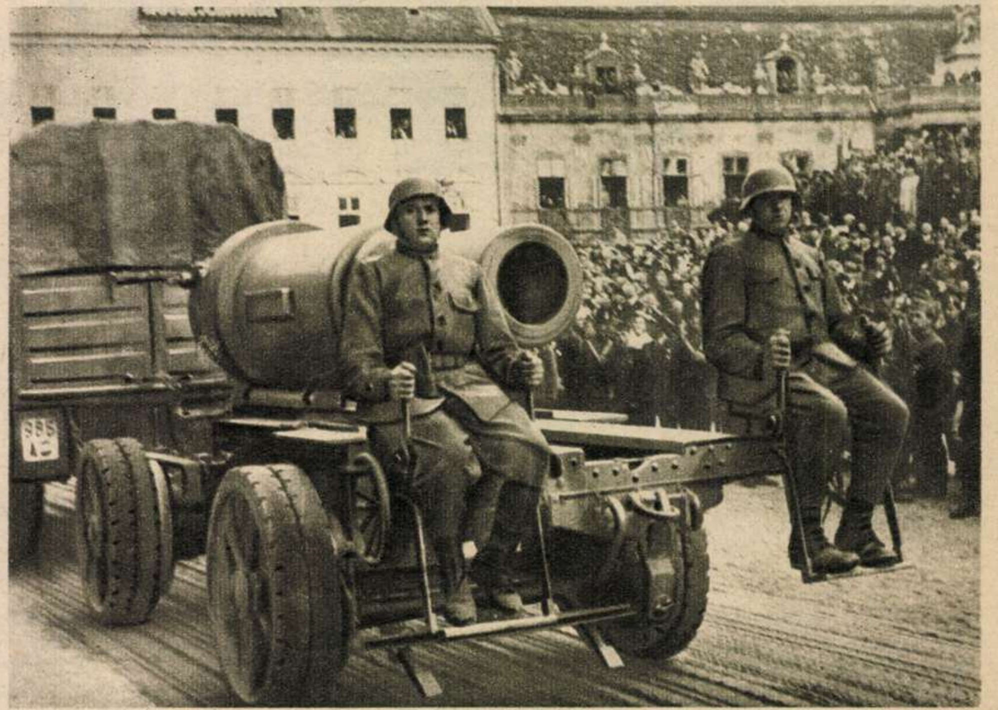
A díszmenetet vitéz Jány Gusztáv altábornagy nyitotta meg.

A gyalogság díszmenete.

Motoros tüzérség a díszmenetben.

Nehéz tüzérség.

Harcikocsi a díszmenetben. — Alsó kép: az ejtőernyősök díszlépése.

Könnyű páncélgépkocsik. — Alsó kép: a kolozsvári olasz fascio felvonulása.

Igy fogadta Kolozsvár a honvédeket...

A város lakossága zászlók alatt vonult a honvédek elé.

A cigányok hatalmas bandát állitottak össze a bevonulásra.

A honvédek bevonulása Kolozsvárra. Az ünneplő közönség minden talpalatnyi helyet elfoglalt, hogy üdvözölhesse a magyar katonákat. (M. F. I. felvételei.)

A honvédség bevonulása Zilahra.

Marosvásárhelyen székely kapu alatt vonu

ulnak be a honvédség gépesitett osztagai.

Bevonulás Marosvásárhelyre.

Ünnepség Zilah főterén. — Alsó kép: Zilahon lovas bandériumok fogadták a honvédeket.

Zilah, Vásárhely

A honvédség minden nap más-más városok, falvak utcáin hordozza meg a magyar felszabadulás zászlóját. A hagyományos tölgylevél, a sisakok elmaradhatatlan dísze, valósággal a tölgy királyi erejét szimbolizálja a vitézi szellemben megacélosodott magyar hadsereg ünnepélyes vonulásain. A magyar baka döngő díszlépése, a magyar paripák szikrátvető táncolása, a magyar ágyuk félelmetes dübörgése két évtized nyomasztó mélaságát rázza uj magyar életté Erdély testében.

Zilah! A hajdani Szilágyság szivét köszöntjük rabságból visszatérése első napjain. A történeti források a honfoglalásig vezetik vissza e város nevezetességét: Anonymustól tudjuk, hogy Töhötöm vagy Tétény vezér nagy áldomást tartott, midőn Zilah hegykoszoruzta völgyében az uj haza remek határát felismerte. Innen indult azután a magyarság uj diadalokra Erdély felé. Később is felvetette Zilah nevét az idők sodra: végigdulták a tatárok, felégették Básta „vitézei", üszköt vetettek falaira Rabutin hordái. De a sok csapás közepette mint isteni intő jel megmaradt XIII. századi temploma. Rendeltetése volt e városnak, soha sem vehetett erőt falain a végső pusztulás. A mult század nagy reform-hullámaiban is szerepet játszott Erdély és a magyar Alföld e kapuja. Fiai mindig büszkék voltak kiváltságaikra, éppen ezért még a mult század elején is nyolcvanezer forintot áldoztak, csakhogy megváltsák magukat a Wesselényiek

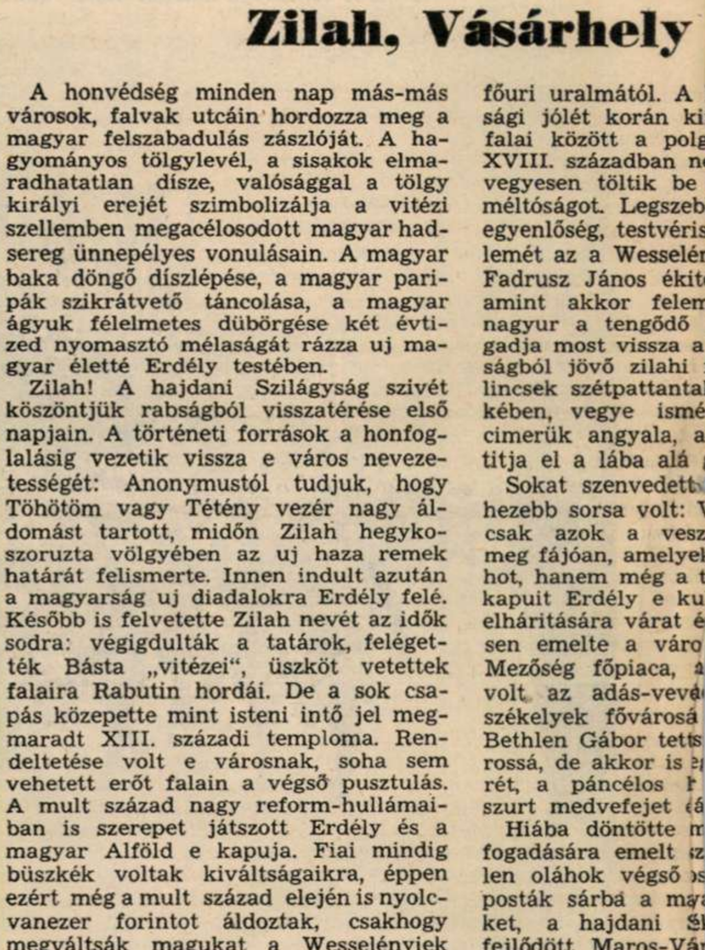
főuri uralmától. A k
sági jólét korán kif
falai között a polg
XVIII. században ne
vegyesen töltik be
méltóságot. Legszebb
egyenlőség, testvéris
lemét az a Wesselén
Fadrusz János ékite
amint akkor felem
nagyur a tengődő j
gadja most vissza a
ságból jövő zilahi f
lincsek szétpattantak
kében, vegye ismét
cimerük angyala, ak
titja el a lába alá g
Sokat szenvedett
hezebb sorsa volt: V
csak azok a vesze
meg fájóan, amelyek
hot, hanem még a tö
kapuit Erdély e kul
elháritására várat é
sen emelte a váro
Mezőség főpiaca, a
volt az adás-vevé
székelyek fővárosá
Bethlen Gábor tetts
rossá, de akkor is e
rét, a páncélos h
szurt medvefejet á
Hiába döntötte m
fogadására emelt sz
len oláhok végső os
posták sárbá a ma
ket, a hajdani Sz
fejlődött Maros-Vár

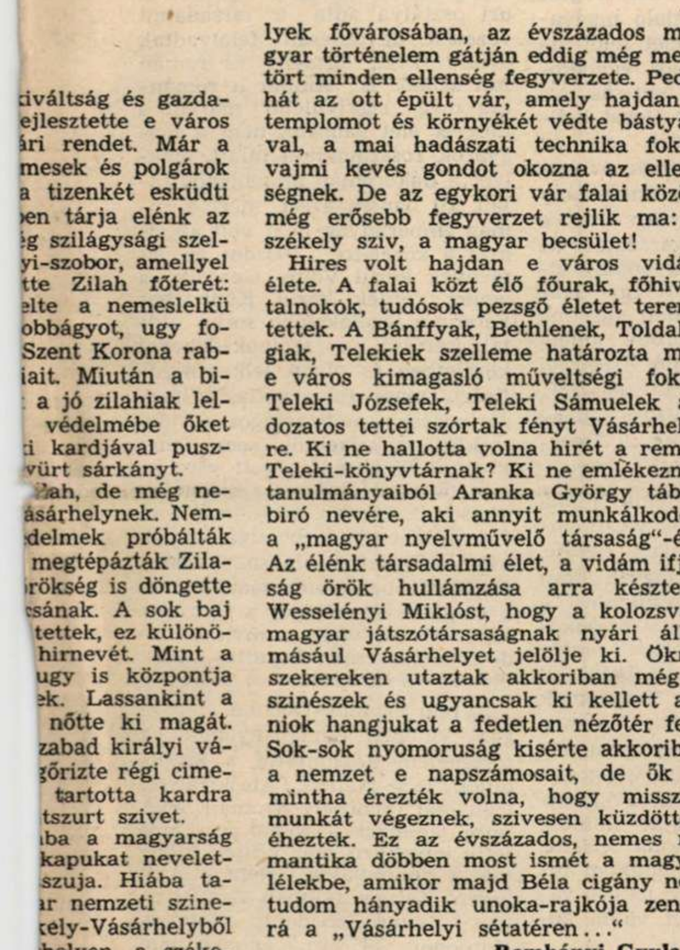
kiváltság és gazda-
ejlesztette e város
ári rendet. Már a
mesek és polgárok
a tizenkét esküdti
ben tárja elénk az
ég szilágysági szel-
yi-szobor, amellyel
tte Zilah főterét:
elte a nemeslelkü
obbágyot, ugy fo-
Szent Korona rab-
iait. Miután a bi-
a jó zilahiak lel-
védelmébe őket
i kardjával pusz-
vürt sárkányt.
ah, de még ne-
ásárhelynek. Nem-
delmek próbálták
megtépázták Zila-
örökség is döngette
sának. A sok baj
tettek, ez különö-
hirnevét. Mint a
ugy is központja
ek. Lassankint a
nőtte ki magát.
zabad királyi vá-
gőrizte régi cime-
tartotta kardra
tszurt szivet.
ba a magyarság
kapukat nevelet-
szuja. Hiába ta-
ar nemzeti szine-
kely-Vásárhelyből
helyen, a széke-

lyek fővárosában, az évszázados magyar történelem gátján eddig még megtört minden ellenség fegyverzete. Pedig hát az ott épült vár, amely hajdan a templomot és környékét védte bástyáival, a mai hadászati technika fokán vajmi kevés gondot okozna az ellenségnek. De az egykori vár falai között még erősebb fegyverzet rejlik ma: a székely sziv, a magyar becsület!

Hires volt hajdan e város vidám élete. A falai közt élő főurak, főhivatalnokok, tudósok pezsgő életet teremtettek. A Bánffyak, Bethlenek, Toldalagiak, Telekiek szelleme határozta meg e város kimagasló műveltségi fokát. Teleki Józsefek, Teleki Sámuelek áldozatos tettei szórtak fényt Vásárhelyre. Ki ne hallotta volna hirét a remek Teleki-könyvtárnak? Ki ne emlékeznék tanulmányaiból Aranka György táblai biró nevére, aki annyit munkálkodott a „magyar nyelvművelő társaság"-ért. Az élénk társadalmi élet, a vidám ifjuság örök hullámzása arra késztette Wesselényi Miklóst, hogy a kolozsvári magyar játszótársaságnak nyári állomásául Vásárhelyet jelölje ki. Ökrös szekereken utaztak akkoriban még a szinészek és ugyancsak ki kellett adniok hangjukat a fedetlen nézőtér felé. Sok-sok nyomoruság kisérte akkoriban a nemzet e napszámosait, de ők is mintha érezték volna, hogy missziós munkát végeznek, szivesen küzdöttek, éheztek. Ez az évszázados, nemes romantika döbben most ismét a magyar lélekbe, amikor majd Béla cigány nem tudom hányadik unoka-rajkója zendit rá a „Vásárhelyi sétatéren..."

Romhányi Gyula.

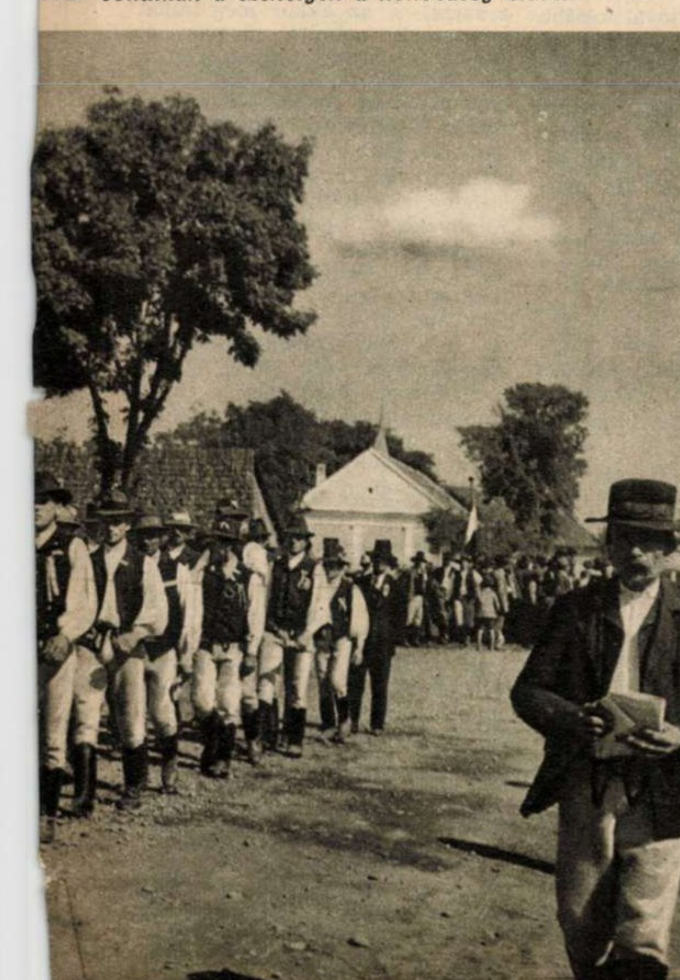
Ujjongó tömeg sorfala közt vonulnak be a csapatok Marosvásárhelyre. — Alsó kép: a marosvásárhelyi egyesületek felvonulása az üdvözlő ünnepségre.

Alsó kép: Marosvásárhelyen piros-fehér-zöld lobg

óval vonulnak a székelyek a honvédség elébe.

Désen is, mint mindenütt, díszkapu várta a bevonuló honvédcsapatokat.

A huszárok bevonulnak Dés városába. (M. F. I. felvételei.)

Ilyen a magyar katonasapka...

D é s

Irta: Harsányi Zsolt

A Pannonia megvételéről szóló régi históriás ének azt regéli, hogy mikor a honfoglaló magyarok a Kárpátokon kelet felől áthatolva a két Szamos egybefolyásáig jutottak, „Istent ők ott imádának, háromszor Deust kiáltának, arról nevezték ott az várost Szamos mentében az nemes Désnek". A nyelvtudomány aligha hagyja helyben ezt a gyermekes szómagyarázatot, de a vallásos erdélyi hagyomány elhiszi. Van Dés mellett egy Óvár nevü domb s azon talán még ma is áll az a rozoga torony, amely a XVI. századból való. Itt régi feliratot találtak a régészek, amely szintén azt állitja, hogy Dés neve a honfoglalók Deus-kiáltásából származik.

Nem, honfoglaló eleink aligha tudtak latinul. De magyarul annál jobban. Fajiságuk ereje, ime, ott él ma is a Nagy-Szamos és a Kis-Szamos egyesülésénél a völgykatlanban, ebben a törzsökösen magyar városkában, amely Erdély egyik legősibb helye. A hajdani századokban Szolnoknak hivták ezt a vidéket is és mi még emlékszünk a megye Szolnok-Doboka nevére. Az erdélyi Szolnokság fontos területnek számitott, főispáni rangját mindig maga az erdélyi vajda viselte, az ódon református templom falai tehát kellett hogy lássák valaha Szilágyi Mihályt vajda korában.

Abban az időben már szász bevándorlók is szétszivárogtak ezen a földön, az oláhok jóval később vertek itt tanyát. De Árpádházi királyaink idejéről származó oklevelek még csak tiszta magyar községeket emlegetnek. Nincs kétség afelől, hogy Dés eredetében, hagyományaiban, lelkületében szinmagyar város. Ha most visszatért az anyaországhoz, az nem a magyarságnak adott ajándék, hanem természetes elismerése a történeti igazságnak és a való helyzetnek.

Az a nevezetes és ódon református templom Dés legszebb épülete. Szeliden menedékes domboldalon fekszik, gótikus ablakai a történelem pillantásával néznek le a tövében nyüzsgő hetivásárra és a millenniumi oszlopra, amelynek tetején kelet felé néz a kiterjesztett szárnyu turulmadár. Vajjon ott van-e még? Az oláhok bizonyára elhordták a megszállás gonosz évei alatt.

Elmondhatatlanul kedves, idillikus életü hely volt ez a békebeli város. Megült magának a szamosi dombok katlanában és eléggé távol esett a nagyvilágtól. A vasuti fővonal jó messze innen szaladt Európából a Balkán felé, a désieket a szamosvölgyi helyiérdekü vonal kapcsolta Kolozsvárhoz, Szamosujváron keresztül. Ez bizonyos távoleső, elszigetelt jelleget adott a megyei székhelynek, amely inkább a maga életét élte, mint a fővonalon fekvő városok. Lelküületének keresztmetszetében jellegzetesen erdélyi vonások szerepeltek: a magyar őslakosság uri osztálya adta a társadalmi vezetést, de teljesen felolvadtak benne szász, örmény és román faji szinek is. Ámbár a románság még legkivülebb maradt a megyei élet sáncain, nem a magyarok rosszindulata miatt, amelyet a dákoromán propaganda talált ki, hanem azért, mert a román emberanyag nem volt alkalmas a közéletre. Viszont az örmények közül Voith Gergely, a német vérüek közül Kühbacher Ferenc a legelőkelőbb sorba tudtak kerülni a szolnok-dobokai közéletben és olyan lelkes hazafiságu magyarok voltak, hogy gerincesebb magyarságot a törzsökös székelyektől sem lehet kivánni. Szükség is volt erre az erős nemzeti érzésre: a békevilág utolsó éveiben már sulyosan érezni lehetett a beszivárgott és megnövekedett oláhság vészes földalatti bankpolitikáját. De az a magyarság, amelyet a nemzetiségi erőszak vádja annyit támadott azóta, csak hazafias volt, előkelő és türelmes.

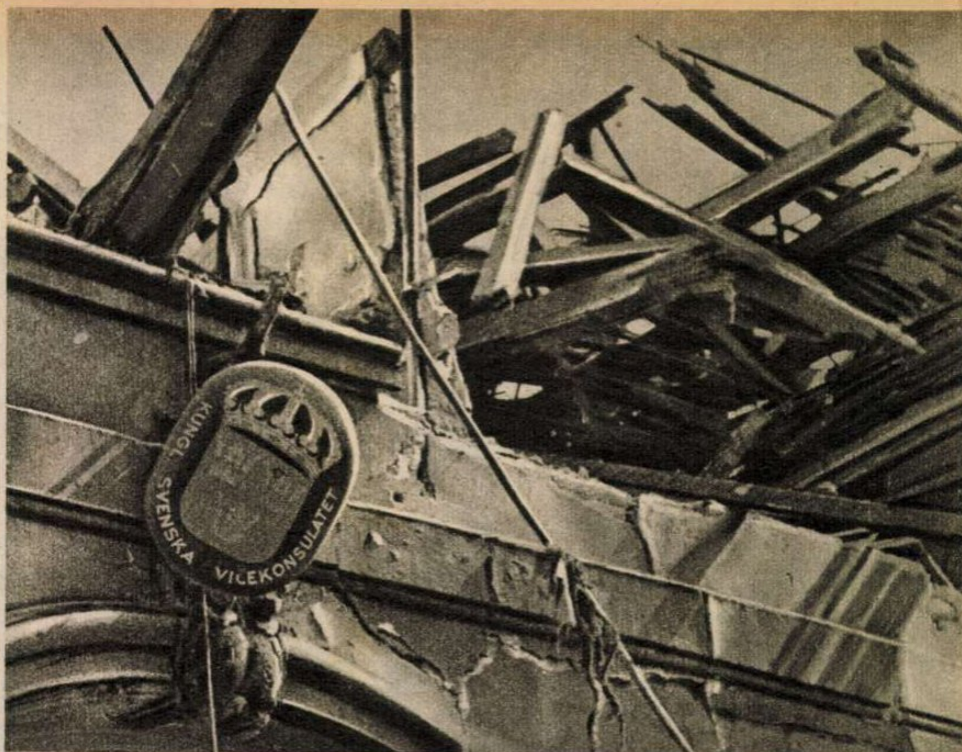
A régi Szolnok-Doboka szépséges vidékén lépten-nyomon a történelem köszöntötte a kirándulót. Dés mellett, Alsókirályon igen régi táborhely nyomait lehet látni, amelyet a római kéz épitette kövekben már készen találtak a honfoglalók. Nem messze innen, Kapjon faluban van Bocskay István hajdani kastélya. Kapjonon tul van Kápolna, ahol ötszáz évvel ezelőtt három nemzet nemessége kötött szövetséget: a szász, s az akkor még külön nemzetnek számitó magyar és székely. A megye szélén van a kis Szurduk falu, itt irta kastélyában báró Jósika Miklós az Abafit. Dobokán a legendás Miczbán várának romjait láthatni. Czepén van a Wass grófok ősi otthona, Vasas-Szent-Iványon a Kendyeké, Szentbenedeken a Korniss grófoké. Itt van Cserhalom, ahol Szent László megszabaditotta a kun vitéztől az elrabolt magyar lányt. Itt van Csicsóvár, amely Izabella királyné nászajándéka volt. Apanagyfalu mellett van báró Bánffy Dezső szép udvarháza. Tőkés a Czibles tövében hires erdélyi vadászatok szinhelye volt, innen indultak báró Wesselényi Miklós vadászvendégei a havasokba.

Dés egyik legtöbbet szenvedett városa Erdélynek. Különös olvasnunk róla, hogy itt még 1717-ben is volt tatárjárás: a krimi tatárok egy betörése egészen eddig eljutott. A Bécs által fellázitott oláhok 1848-ban szörnyü vérfürdőt és pusztitást műveltek itt, a világháboru gyászos végét is sokáig nehéz lesz elfeledni. Ez az uj tatárjárás az elnyomás zsarnokságában nem a házakat pusztitotta, hanem a lelkeket igyekezett megölni.

De nem tudta. A mi szép Désünk keményen állta a próbát. Övezze most az egész ország tisztelete. És főterén az egész ország ott akarja látni a turulmadarat.

Valahol Nyugat-Németországban egy város temploma mellett robbant fel az angol repülőbomba.

Egy németországi városban a svéd konzulátus épületét rombolta le egy angol légi bomba.

Angol légitámadások Németország ellen

A német hivatalos jelentések hónapok óta hiven beszámolnak az éjszakáról-éjszakára megismétlődő angol repülőgépek támadásairól.

Éjszakáról-éjszakára a felhők takarójába burkolózva jelentek meg az angol gépek és a mitsem sejtő városok, községek, tanyák fölött hullottak a halálthozó bombák

Hamburg és *Bréma* több évszázados házai omlottak össze.

Nyugatnémetországi városokat hetenként felkeresik az angol bombavetők, mint ahogy nem kímélték a Ruhr-vidék nagy ipartelepeit sem.

A német jelentések szerint az angol bombavetők a legritkább esetben tekintik céljuknak a katonai jelentőségü pontokat, inkább a békés polgári lakóházakat, szállókat, kórházakat, iskolákat, aggok menhelyét és jelentéktelen tanyákat vesznek tűz alá. Az angol hadvezetőség — mondják a hivatalos német jelentések — a lakosság körében igyekeznek nyugtalanságot kelteni.

A német nép önfegyelme azonban diadalmaskodik és a gyakran ismétlődő bombazápor ellenére is zavartalanul folytatja szorgalmas munkáját.

A német légelhárítók majdnem minden éjjel megszólalnak valahol Németországban. Gyors vadászgépek emelkednek a levegőbe és egy-kétezer méter magasságban megkezdődik az izgalmas légi ütközet.

Az eredményesen dolgozó német légelhárítóknak és a kitünő repülőknek tulajdonitható, hogy az angol gépek látogatása, a lehulló bombák száma egyre csökken, mind kevesebb lesz az éjszakai riasztás és a nappali megerőltető munkában elfáradt lakosság egyre gyakrabban zavar nélkül alhatja át az éjszakát.

A legutóbbi hetekben az angol bombavetők a jól megszervezett védelem ellenére *Berlin* középpontjáig is eljutottak. Az egyik ilyen látogatás alkalmával a berliniek büszkesége, a világhirü *Brandenburgi kapu* is veszélyben forgott. Alig kétszáz méterre a csodás műalkotástól, a Párisi-téren az uttestben szakított mély tölcsért a becsapódó bomba. A közelben levő amerikai követség palotáját és kertjét sem kimélték meg a támadások. A hires Unter den Linden pompás sugárutjára is hullottak az angol repülőgépek bombái. A diplomata negyedben a svéd konzulátus palotájának homlokzata semmisült meg az egyik bombatámadás alkalmával

Legujabban az angol repülők ujfajta támadási eszközzel dolgoznak: a *gyujtólapocskákkal*.

Augusztus 11-én használták először az angol repülők az uj hadi támadófegyvert. Az uj hadieszköz ötször öt centiméteres, négyzetalaku kis celluloid lapocska, középen köralaku kivágással. Ebben a körben tüzfogó gyutacs van becsavarva, és különleges vegyiszerrel átitatva. Ezeket a gyujtólapocskákat tizezrével szórták le német földre az ellenséges repülőgépek. A különleges kikészitésü gyutacs a levegő oxigénjétől vagy a nap sugarainak behatásától meggyullad és egyméteres körben lángoszlopot lövel ki magából, meggyujtja a körzetébe kerülő gyulékony anyagokat.

A német szakkörök véleménye szerint az angolok gyujtólapocskái a katonailag fontos célpontok felgyujtására nem alkalmasak, ellenben parasztházak, faépületek, boglyák, kazlak, rétek, gabonaföldek, kisebb erdők, magtárak felégetésére igen veszélyesek is lehetnek.

A német hadvezetőség hónapokon keresztül figyelmeztette az angolokat, hogy hagyjanak fel a polgári célpontok bombázásával. Az illetékes angol körök ezeket a figyelmeztetéseket azonban nem vették figyelembe.

Az elmult hetekben megindultak a német gépek is. London ellen támadás-támadást követ. Ujabb és ujabb hullámokban érkeznek a német gépek az angol főváros felé, hogy megtorolják a legutóbbi hónapokban történt angol légitámadásokat.

A nagy légicsata megkezdődött. Mindkét fél igyekszik magának a légi fölényt biztositani. A beérkezett jelentések szerint a német gépek eredményesebben bombázták az angol városokat, mint az angolok a németeket.

— hel. —

Az angol repülők ilyen gyujtólapocskát használnak legujabban. — Alsó kép: német hadimérnökök vizsgálják az uj angol fegyver hatását.

Alsó képek: angol repülőbombák okozta károk Berlinben. Középső képünkön bombatölcsér közvetlenül a Brandenburger Tor előtt.

Hálaadó istentisztelet Szófiában a bolgár-román megegyezés alkalmával. Előtérben Filov bolgár miniszterelnök, Richthofen német követ és a királyné.

Borisz bolgár király távozik a hálaadó istentiszteletről.

A bolgár hadsereg nehéz tankja. — Alsó kép: motorizált fényszórós szakasz.

„Dél-Dobrudzsa visszatért!“

A bolgár testvérnép örömünnepére

A történelem — törvényszerüség. Macaulaynak ezt a megállapitását ritkán érezhettük át mi magyarok oly erősen, mint a most lezajlott, felejthetetlen „erdélyi napok“ alatt. A huszonkét év előtt ránkszakadt zürzavar, melynek tisztulási folyamata számunkra 1938 őszén kezdődött, immár mulófélben van: uj rend izmos arányai tünnek elő szétzilált foszlányai mögül; uj rendé, mely sokban már a régire, az ezerévesre emlékeztet. Ha akadtak köztünk, akik a megpróbáltatások nehéz óráiban kételkedni kezdtek az események végső összhangjában, mult és jelen mágneses erejében, földrajzi, gazdasági szükségszerüségek, vérségi kötelékek parancsoló szavában, azok most beláthatják: tévedtek, meginogtak. A történelem menete, látszólagos vargabetüi ellenére, époly következetes, mint egy több ismeretlenü egyenlet levezetése. És törvényszerüségei, mint örökérvényü igazságok *léteznek*, még azokban a hosszabb-rövidebb időszakokban is, amikor az emberek egyrésze nem hajlandó tudomást venni létezésükről.

E fölismerések most annál mélyebb elégtétellel tölthetnek el bennünket, mert helyességüket nemcsak a mi példánk igazolja, hanem egy nemes nemzeté: a bolgáré is. Tovább menve, az sem tulajdonitható pusztán szerencsés véletlennek, hogy a bolgárok néhány nap különbséggel *éppen akkor szerzik vissza Dél-Dobrudzsát, amikor mi ismét feljutottunk a Keleti Kárpátok gerincére.* Ez is a magasabb összhang megnyilvánulása: akik együtt voltak a bánatban, legyenek együtt az örömben is. Annál inkább, mert kevés nép áll hozzánk olyan közel, mint a bolgár.

Nézzük: mik e lelki közelség alapjai?

*

Először is, az eredet. A legujabb kutatások beigazolták, hogy a bolgárok *nem* törzsökös szlávok, mint ahogy azt sokáig tévesen hitték: ők is Keletről vetődtek Délkelet-Európába, akár mi. Az elszlávosodás náluk csak a kereszténység felvétele s a görögkeleti egyház elszlávosodása nyomán kezdődött meg. Ha mi Nyugat és Kelet között őrlődtünk, náluk ezt a két malomkőt két nagyhatalom: a bizánci császárság és az egyre jobban felnyomuló török birodalom jelképezte. Mig aztán a XIV. században betört hozzájuk az ozmán áradat. Nálunk másfél évszázadon át tartott a török hódoltság, őnáluk *ötszáz évig*. Époly elkeseredetten küzdöttek a szörnyü tulerő ellen, mint mi; fél évezred elnyomatása sem ölhette ki belőlük a szabadság utáni vágyat. Felkeléseiknek, hősi ellenállásuknak legszebb emléke egy ágyu, melyet ma a szófiai muzeum őriz. Ez az ágyu *cseresznyefából* készült; a bolgároknak nem volt bronzuk, sem öntődéjük, hát ilyen falövegekkel szálltak csatasorba a török bronztarackok ellen. Emellett a hitüket sem hagyták elfojtani: bizonysága az a XV. századbeli földalatti templom, mely a modern Szófia egyik ötemeletes bérháza alatt *a pincét helyettesiti* s istentiszteleteket tartanak benne ma is. A bolgár hivők akkor vájták ki nagy titokban, amikor az ozmán felsőbbség betiltotta a keresztény templomok épitését.

A történelmi párhuzamot ujra fölvehetjük a legujabb korban: ami nekünk Trianon, az a bolgároknak a szerencsétlen második balkáni háborut követő bukaresti s a világháborut követő neuilly-i béke. Ekkor vették el tőlük Dél-Dobrudzsát, oly fontos kikötőkkel, városokkal, mint *Balcsik, Kavarna, Szabla, Dobrics, Szilisztria, Tutrakan* (utóbbi kettő a Duna mentében), ekkor vágták el őket az Égei-tengertől. Mi átvészeltük a Károlyi-forradalmat és Kun Béla rémuralmát, őket Sztambulinszki polgárháborujából és az 1924—25-ös kommunista lázongások örvényéből csak fiatal királyuk: *III. Borisz* erélye, éleslátása s népük csodálatos szivóssága ragadta ki.

*

Ez a nép époly józan, türelmes, kitartó, mint a miénk. Épugy földjéhez nőtt, mint a magyar paraszt, hiszen Bulgária elsődlegesen agrárország. Csoda-e, ha a bolgár konyhakertészeket messze földön ismerik, ha a bolgár gyümölcs, dohány, rózsaolaj keresett áru a világpiacon? Nem véletlen és nem ellentmondás, hogy a békés földmivelők a legjobb harcosok; aki igazán szereti a földet, az kaszát-kapát is ragad érte, ha kell, a „föld misztikumának“, amelyről annyit irtak és beszéltek, ez a legegyszerübb magyarázata.

Másik rokonvonás: a bolgár nép, lakjanak bár fiai városban vagy falun, vendégszeretet tekintetében fölveszi a versenyt a

Bolgár lovasság kürtösei indulásra fújnak...

Bolgár lovasság vágtázó géppuskás szakasza.

magyarral. Szófia utcáin nem kell haboznia a tájékozatlan idegennek; mihelyt kérdezősködni kezd, többen is szegődnek hozzá, jóformán kézről-kézre adják. Aki pedig mélyebbre hatolt az országba, meglepődve tapasztalhatta, hogy fillérekért kap mindent, mosolygó arcok veszik körül, tárt kapuk fogadják. Észak-Bulgária napsütötte, termékeny tájain épugy, mint a Várna körüli fürdőhelyeken, vagy lent, a déli havasokban senki sem „aknázza ki" a turistát. Ahol vendégfogadó van, az olcsó és jó, ha pedig ráesteledik a vándorra, csak be kell kopogtatnia a legelső kunyhó ajtaján. A bolgár paraszt épugy sértésnek venné, ha valaki meg akarna fizetni a köcsög tejért, falat kenyérért, éjjeli szállásért, mint a magyar.

*

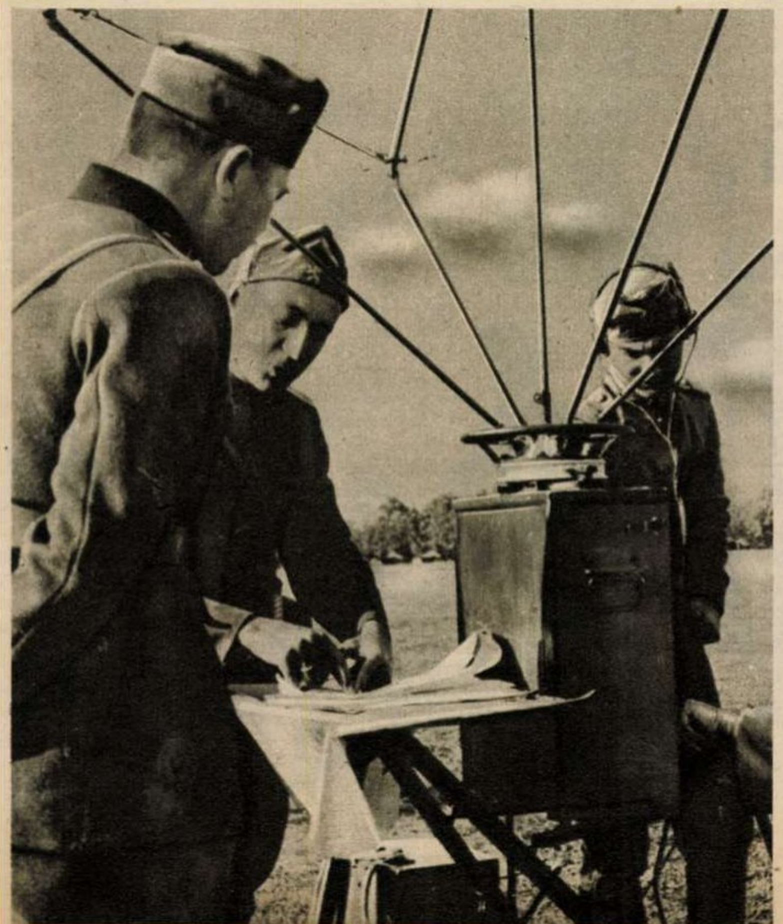
Bulgária komor szinekben ragyogó történelme a virágzás két korszakát ismerte: az első volt a balkáni háborukat megelőző, mintegy negyven esztendő, amely nálunk a kiegyezés és a világháboru közötti békés fejlődésnek felel meg, a második az utolsó évtized. Az elsőben a török uralom alól felszabadult kis ország bámulatos gyorsan kapcsolódott bele a nyugati kulturába, vasutakat, uthálózatokat, kórházakat, iskolákat, muzeumokat épitett, bebizonyitotta, hogy méltó az önálló nemzeti létre, kiformálta a maga társadalmát. A másodikban — tegnap —, kiheverve a neuillyi „békével" járó megrázkódtatásokat, rendbehozta közgazdaságát és pénzügyeit, körültekintő külpolitikával barátokat igyekezett szerezni, de közben arról sem feledkezett meg, hogy nem követelheti sérelmeinek orvoslását *hadseregének* fejlesztése nélkül. Akár minálunk, Bulgáriában is uj, példásan megszervezett nemzeti haderő nőtt ki a földből, néhány év alatt. Vessünk egy pillantást az itt közölt képekre: *ez az uj Bulgária arca.* E nyilt tekintetü, napbarnitotta, pompás fiuk a bolgár szabadsághősök leszármazottai, de ők már nem cseresznyefa-ágyúkkal indulnának harcba. A bolgár hadsereg felszerelése kitünő, nehéz lövegei, tankjai, repülőgépei a legmodernebbek, szelleme pedig ugyanaz a harcos, töretlen szellem, amely ötszázéves idegen uralmon diadalmaskodott. Az ujjáéledt Bugária, akár az ujjáéledt Magyarország, nemcsak azt tudja, hogy oldalán a jog és az igazság — most már kellő ereje is van erkölcsi fölényének érvényesitéséhez.

Gál László.

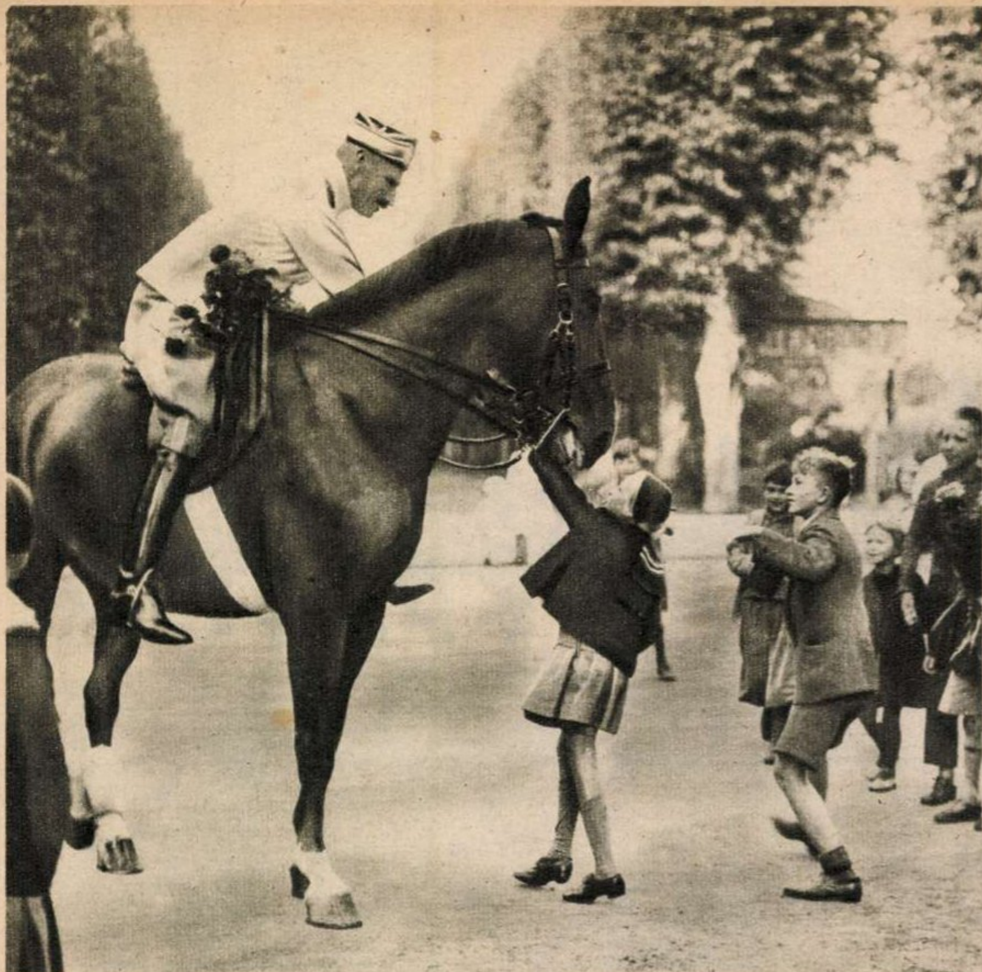

Motorkerékpáros „gyalogság". — Alsó kép: bolgár gyalogság támadásban.

Alsó kép: rádiósok a bolgár hadseregben.

Képek a hetvenedik születésnapját ülő Keresztély dán királyról.

Mese a dán királyról *

Egyszer volt, hol nem volt, volt egyszer egy király, akit mindenki szeretett és tisztelt az országban — sok szép mese kezdődik igy és igy lehet majd sok-sok év mulva azt is elmesélni, ami ma szivemen fekszik, mintha ez is csak mese lett volna.

Igen, mindenki nagyon szerette és tisztelte őt, de nem csupán azért, mert király volt, hanem legfőképen, mert mint ember királyi volt, s mert minden tettében, minden cselekedetében és minden szavában megmutatta, hogy neki örömet csak az alattvalóinak öröme hozhat és hogy sötét bánatot okoz neki, ha népének bánata van.

Mikor nagy és boldog események örömmel árasztották el kis országát, ugy érezte, mintha szivébe gyült volna népének nagy-nagy boldogsága és mikor beszélt hozzájuk, szózata ugy hatott az emberekre, mintha minden egyes embernek a saját érzelmét, gondolatát formálta volna szavakba, s az egész ország ujjongva éltette királyát.

Mint ahogy az igazi barátot is csak a bajban ismerjük fel, ugy az igazi király is akkor mutathatja meg igazán valódi király mivoltát, mikor országa bajba jutott, mert akkor neki kell viselni az egész ország bánatát és nem szabad összeroskadnia alatta.

És eljött a csapás és sulyosan zudult rá erre a kis országra és a királyra: vad háboru dult köröskörül a világon és a háboru könyörtelen törvényei következtében idegen katonák megszállták a kis országot. Az idegenek ugyan tisztelettel viselkedtek e kis néppel szemben, de a legnagyobb tisztelettel a királlyal szemben, ki emelt fővel, méltóságteljesen viselte az országára mért nagy csapást és aki minden tettével, minden cselekedetével és minden szavával bátoritotta alattvalóit és erősitette reményüket és hitüket.

Mig a nagy világ vezető férfiait, akárhol jártak, minden lépésükön fegyveres katonák ezrei őrizték, addig ez a mesebeli király minden reggel, teljesen egyedül, lóháton járta be országának fővárosát, nyájasan és bátoritón köszöntve alattvalóit, kik boldogan vitték magukkal munkahelyükre a király mosolyának emlékét.

Egy kora reggel történt, hogy az egyik idegen, aki nem ismerte a királyt, látta lóháton jönni egyszerü tiszti egyenruhájában, s csodálkozott, hogy mindenki ismerte és tiszteletteljesen köszönt neki. Megszólitott hát egy szembejövő tejesgyereket, aki szintén megállt, üvegjeit a járdára helyezve, nyilt tekintettel, de őszinte tisztelettel, levett sapkával köszöntötte a lovast.

— Mondd csak fiam, miért köszöntök ti mindnyájan ennek tisztnek?

— Mert ő a mi királyunk — hangzott a válasz.

— A királyotok? — csodálkozott még sokkal jobban az idegen, maga körül nézve —, de hát ki vigyáz reá?

— Ahányan vagyunk mind — válaszolta mosolyogva a tejesgyerek és nagyot csapva a mellére, büszkén hozzátette: — én is.

Az idegen ámulatában, gondolataiba merülve tovább ment.

Pedig nem is volt mesebeli király ez a király, hanem élő, igazi király, Dánia királya, X. Keresztély, aki éppen ma tölti be hetvenedik életévét és akit ma minden egyes alattvalója, a tejesgyerektől a miniszterelnökig, mind elhalmoz jókivánságokkal és hódolatteljesen ünnepli, hiszen őt az egész népe ugy szereti és tiszteli, ahogy az a régi szép mesékben irva van.

Irta: **Juel Axel.**

Magyarra forditotta: **Horty Béla.**

---

* A napokban ünnepelte meg hetvenedik születésnapját X. Keresztély dán király, ebből az alkalomból jelent meg a Berlingske Tidende c. nagy koppenhágai lapban ez a kedves cikk a királyról.

Alsó kép: Amerika készül az elnökválasztásra. Wendell L. Willkie köztársasági elnökjelöltet, Roosevelt elnök egyetlen komoly ellenfelét a választási küzdelemben, választási körutján ünnepélyesen fogadták szülővárosában, Elwoodban. Az autóban ül Willkie felesége.

Kánya Kálmán külügyminisztert és gróf Teleki Pált, a komáromi tárgyalások vezetőit üdvözli a cseh megszállás alól felszabaduló város.

Kánya Kálmán.

Kánya Kálmán gépkocsibalesete

Kánya Kálmán volt külügyminiszterünket, a kiváló diplomatát, a mult hét szombatján Érd közelében az országuton sulyos gépkocsibaleset érte. Budapestre tartott, amikor gépkocsija a nedves országuton hirtelen megcsuszott és az árokba zuhant. Kánya Kálmán lábtörést és bordatörést szenvedett, ezenkivül kisebb surlódások is érték. A Bakay-klinikára vitték s azóta ott ápolják.

Kánya Kálmán azért jött Budapestre, hogy innét Kolozsvárra utazzék és résztvegyen a vasárnapi lélekemelő ünnepségeken. Neki valóban ott lett volna a helye a felszabadult Kolozsváron, hiszen kevesen tettek annyit s oly nagy sikerrel, a magyar határok revizió-jáért, mint éppen ő. 1925-ben nevezték ki Magyarország berlini követének és már akkor világosan látta a később bekövetkezett események előtt, hogy Németország politikailag mely irányba fog fejlődni. Gömbös Gyula miniszterelnök jó tapintattal ő vette maga mellé külügyminiszternek. Hat esztendei külügyminisztersége alatt rendkivül nagy sikereket ért el és igen nagy része volt neki abban, hogy Magyarország itt a Duna-medencében számottevő politikai tényezővé nőtte ki magát. A tengelyhatalmakkal az ő külügyminisztersége alatt erősödtek meg a baráti kapcsolatok, amelyek biztositották Magyarország helyzetének megszilárdulását.

A müncheni egyezmény után ő vezette a magyar kormány diplomáciai tevékenységét, melynek az lett az eredménye, hogy a Felvidék magyarlakta részei visszakerültek az anyaországhoz. Komáromban kezdődtek meg a tanácskozások s miután eredménytelenül félbeszakadtak, Kánya Kálmán folytatta a harcot nagy energiával diplomáciai uton a magyar álláspont érvényesitéséért. Munkája sikerrel járt: a csehszlovák kormány elfogadta Magyarországnak azt az ajánlatát, hogy Németországot és Olaszországot kérjék fel döntőbirónak. A magyar közvélemény az 1938. november 2-iki döntést Kánya Kálmán és Teleki Pál személyes sikerének tekintette. Az egész ország sajnálkozott, amikor egészségi okokból két évvel ezelőtt meg kellett válnia a külügyminiszterségtől, most pedig minden magyar ember kivánja, hogy az idős államférfi, aki azonban még értékes szolgálatokat tehet hazájának, mennél előbb visszanyerje egészségét és munkabirását.

Bukarest lelkesen tüntet a királyi palota előtt az uj király, I. Mihály mellett. — Jobboldali kép: a tüntető tömeg I. Mihály király arcképét hordozza körül a város utcáin.

Gróf Teleki Pál rádióüzenetét mondja az amerikai magyaroknak

Vitéz leveldi Kozma Miklós, Kárpátalja uj kormányzói biztosa.

Pongrácz Lajos országgyülési képviselő meghalt.

Nánássy Imre országgyülési képviselő meghalt.

Harmath Imre, az ismert operettszerző és szinműiró, meghalt.

Az erdélyi részek visszatérésének alkalmával az ereklyés országzászlót ünnepélyesen az árboc csúcsára vonták föl.

A visszatért erdélyi részek ünneplésére vasárnap este nagyszabásu tüzijátékot rendeztek Budapesten.

Vasárnap szentelték fel a szabadságtéri református templomot, amelyet a Felvidék visszatérése alkalmával kezdtek épiteni s amelyet „Hazatérés templomának" neveztek el. Képünk a templom karzatát és a felszabadult városok cimereivel ékesitett ablakokat mutatja.

A hazatért Erdély első üdvözletét a Nagyváradi Atlétikai Club stafétája hozta a Hősi Emlékhez. — Alsó kép: a Besszarábiából hazatérő németek elé küldött autós mozgókórház vezetőit Guilleaume Árpád ny. altábornagy, a M. Vöröskereszt elnökhelyettese üdvözölte Budapesten.

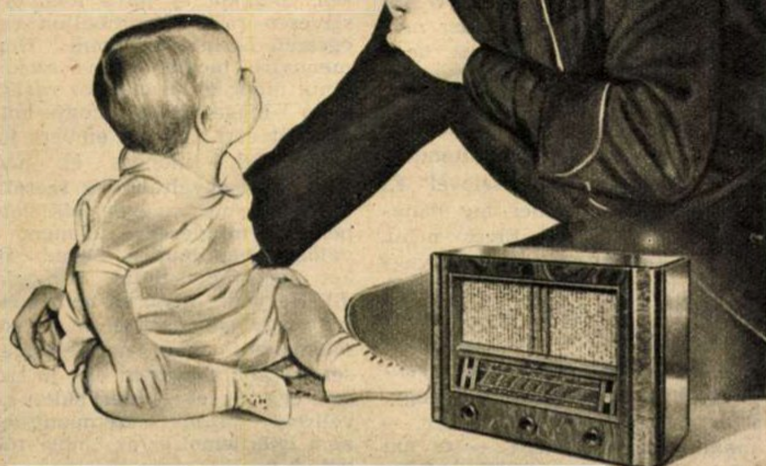

Foto: Fox

MINIATÜRÖK

Bólyai Farkas (1775—1856),

a nagy magyar matematikus, a marosvásárhelyi református kollégium tanárának élete — kinek mértani felfedezései az egész világot bámulatba ejtették — tele van furcsasággal. Egyszer tizenhárom katonatisztet hivott ki párbajra egyszerre és minden egyes párviadal után felkapta hegedüjét, az egyetlen tárgyat, ami azon a napon házában volt, mert rögeszméje odáig juttatta, hogy a párbaj napján valamennyi butorát eladta és elvitette házából.

Amikor meghallotta, hogy hóbortja miatt a kormány tanári állása alól felmentette és nyugdijazta, kinyomatta halotti céduláját, melyen csak a halál napját hagyta üresen. Megépitette ő maga a saját ravatalát is. És minthogy ez köztudomásu volt, ha egy szegény ember meghalt, kinek nem tellett koporsóra, elmentek a hóbortos tudóshoz és koporsóját kölcsönkérték. Ilyenkor az öreg Bólyai szivesen odaadta az illető kéregetőnek és magának egy ujat csinált. Tizenkét koporsót csinált magának ilymódon öt év alatt.

Végrendeletében meghagyta örököseinek, hogy sirjára minden évben, halála évfordulóján, egy almát tegyenek, mely őt Évára, Parisra és Newtonra emlékeztesse.

*

I. Ferenc (1768—1835)

osztrák császár és magyar király 1806-ban egy szamosujvári örmény küldöttséget fogadott. Nagyon örült az örményeknek, mert a háboru sok pénzt emésztett, az állam pénztára üres volt, s igy kapóra jött a magyarországi örmények áldozatkészsége, akik jó csomó arannyal pótolták a sok költség egy részét. A küldöttség a Burgban kapott szállást, estére pedig az uralkodó asztalához ültették őket.

— Szeretem az örményeket — szólt vacsora közben a király —, de örmény szót még nem hallottam. Beszéljetek valamit, hadd hallom, szép-e az örmény nyelv?

A küldöttség egyik tagja erre igy szólt Chacshádur nevü társához:

— Chenámi Chacshádur, chon thikháré gichentre a chárén choszk charnjuk. (Chacshádur rokonom, a király megkért, hogy egymással néhány szót váltsunk.)

Meglehet azonban, hogy a sok torokhang nem nyerte meg az uralkodó tetszését, mert a párbeszéd folytatását nem kivánta. A vacsora végén kijelentette, hogy a sok aranyért meg szeretné valamivel ajándékozni Szamosujvár városát.

— Járjátok be fővárosomat — mondta —, nézzetek meg mindent s aztán jöjjetek és mondjátok meg, mivel jutalmazzalak meg benneteket?

Másnap délben már megjelentek az örmények.

— No, mit adjak? — kérdezte a király.

— Felséged határtalan kegyétől a Belvederé-ben látott Rubens-képet kérjük hódoló tisztelettel — szólt a küldöttség egyik tagja nagy hajlongások közepette.

Ferenc király néhány pillanatig ámulva nézett az örményekre, de hát nem tudott mást felelni, mint ezt:

— Amit a király igér, meg is kell tartania. Nem szivesen válok meg ettől a remekműtől, de odaadom.

Igy jutott e fejedelmi ajándék — mely Krisztus levételét a keresztről ábrázolja — Szamosujvár birtokába.

*

Gróf Teleki Sándor.

Gróf Teleki Sándor a következő kedves sorokban emlékezik meg Mészáros Lázárról:

Az emigrációban nagy tekintélye volt. Örömmel, készséggel, előzékenységgel segitett másokon. Néha figyelmeztettük:

— Ne olyan bőven!

Azt felelte:

— Amig tart: lesz. Ha nem lesz: majd akad. Különben is: a sirban nem kell csizma.

*

— Teleki őrnagy ur — adta ki Bem tábornok a parancsot —, Marosvásárhelyre vonul, utána rezervával elém siet.

A parancsot végighallgatta Szalbeck szárnysegéd is. Nem állhatta meg, hogy meg ne kérdezze:

— Mi a terve tábornok urnak?

Bem azt kérdezte:

— Tud ön hallgatni?

— Igen.

— Nahát én is tudok. Induljanak azonnal.

*

Gróf Teleki Sándor följegyzéseiből: „Három nap egymás után folyt a csata Medgyes alatt. Pár nappal előtte Kiss Sándor székely huszárezredessel hoztuk ki a csapatokat Székelyföldről, hol mi ketten, Gál Sándor és Gábor Áron segitségével szerveztük őket.

Élelmes nép a székely, *tuljár az eszén nálánál okosabb embernek is.* Most is a legrosszabb ruhába öltözött, mert tudta, hogy egyenruhába öltöztetik és ha *levágja az ellenségből a maga részét*, hazamegy és ujdontas-ujjon kapja, amit ujjon hagyott odahaza."

*

Bálintitt.

Báró Bálintitt, Erdélyország egyik jeles főura, föllépett országgyülési képviselőnek.

Az ellenfél főkortese kijelentette:

— Most, választás előtt, Bálint itt, Bálint ott, Bálint mindenütt. De majd meglátjátok, ha beküldités az Ország Házába... Bálint nem lesz sehol!

*

A nagyszalontai jegyző.

A nagyszalontai világhirü nótárius éppen az irodájában ült, amikor beállitott a hivatalba egy Hatvani nevezetü uriember. Hetykén kérdezte:

— Maga itt a jegyző?

Arany föl se nézett az iratokból.

— Hárman vagyunk, kérem.

— Mondja csak meg: hol lakik Arany János?

Arany tollával szó nélkül mutatott ki az ablakon a szemközt levő házra. Hatvani ur átment, persze hogy nem találta otthon. De a felesége ebédre invitálta.

Arany nemsokára hazaérkezett. És a vendég fölismerte benne a szerény nótáriust, akit oly nyeglén lekezelt. Hüledezve kért bocsánatot — amit mosolyogva adott meg a költő.

*

Tompa Mihálynak Arany Jánossal való kedves találkozásáról maga Tompa számolt be Szemere Miklóshoz irott levelében. A találkozás a következőképpen folyt le:

Tompa beállitott Arany Jánoshoz, akit akkor látott életében először. Azt mondta:

— Átutazó fejérmegyei birtokos vagyok. Itt etetek és óhajtottam látni a tekintetes urat.

Arany hüvös szivességgel ülteté le az idegent, aki igy folytatta:

— Annyival is inkább örülök a szerencsének, mert fiatal éveimben magam is gyakoroltam a poézist, persze, álnév alatt.

Arany különös képet csinált.

— Milyen az az álnév?

— Tompa Mihály.

A vendég fölugrott, a házigazda kitárta karjait, a tréfán nevettek, a találkozáson szivből örvendtek.

*

Báró Wesselényi Miklós.

A szamosujvári tanácsnál valami pere volt a nagyurnak. Akkori szokás szerint rendre járta az egyes tanácsnok urakat, informálódás végett. Mindegyik kijelentette, hogy az ügy tiszta, a bárónak igaza van, a pört csak megnyerheti. És a végén — elveszitette.

Wesselényi nyelt egy nagyot, várt egy kicsit. Pár hónap letelte után aztán vacsorára hivta az érdemes tanácsot. Midőn a társaság egybegyült, a báró minden ételt az asztalra rakatott és az ételt-italt egy nagy tálban összekeverve, elkezdte kinálgatni:

— Tessék, uraim, tessék!

A tanácsos urak tudták, hogy a házigazda a tréfában sem ismer tréfát, hát nekiláttak a gyanus ételnek. Csak az egyik jegyezte meg szerényen, hogy a sok finom dolog jobb lett volna külön-külön.

Azt mondta a báró:

— Ugy-e, ugy-e? Hát... a ti igéretetek is jó volt különkülön... mármost egyétek meg ti is együtt, ahogy én a ti deliberátumotokat megettem.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

Lelki vigasz. Elismerjük: fájdalmas és megdöbbentő tragédia, amikor tizévi boldog házasélet után elkezd az együttélés akadozni s különböző — szomoru és nem kivánatos — kifogások, differenciák, akadályok merülnek föl. Teljesen megértjük, méltányoljuk fájdalmát és aggodalmait a jövőre nézve. Viszont nagyon bajos egy rövid levélben foglaltak után ilyen nagy és sulyos családi probléma fölött véleményt mondani. Igy csak általánosságban irunk, de ez általánosságok alapján mégis kialakulhat egy pozitiv irány a jövőre nézve. Mindent jóvátehet: a szeretet. A szeretet, amelynek manapság nagyrészt: „aggodalom" a neve. A szeretet legyen nagyon gyöngéd, nagyon megbocsátó, majdnem azt mondhatnánk: kapacitáló ereje legyen a jövendőre nézve. Kérdés: megpróbálta-e már a szeretet nemes, igaz szavával megforditani a dolgokat. Azt az aggodalmat, amely jó és kötelességtudó szivében él, megpróbálta-e átvinni — a másik szivbe? Mert: büntetni könnyü, de — sajnos — sokszor inkább sajátmagát bünteti ilyenkor az ember. Mindezeket a dolgokat — ismételjük: általánosságokat — talán nem is irtuk volna le, ha nem volna előttünk is ott a nagy probléma, amely, látszik, hogy minden gondolatát, természetesen, elsősorban lefoglalja önnek: a kis gyermekleány. Azért vetettük föl a fönti pár kérdést, amelyekre az adandó válasz egyuttal — könnyen lehetséges — válaszadás lesz az ön problémájára is. Hogyan is szól a szép költemény a tengerparti hullámverésről? „Fehér hullám jő sebesen — és elcsitul a fövenyen — mint régi bú a sziv fölött." Igen, a bú, a fájdalom, a megbántottság idővel elcsitul, elhalkul a szivben, ha önfeláldozásunkkal jót cselekedtünk azokkal szemben, akiket szeretünk. Mig a nagy vihar esetleg — összezuzza a szivét!

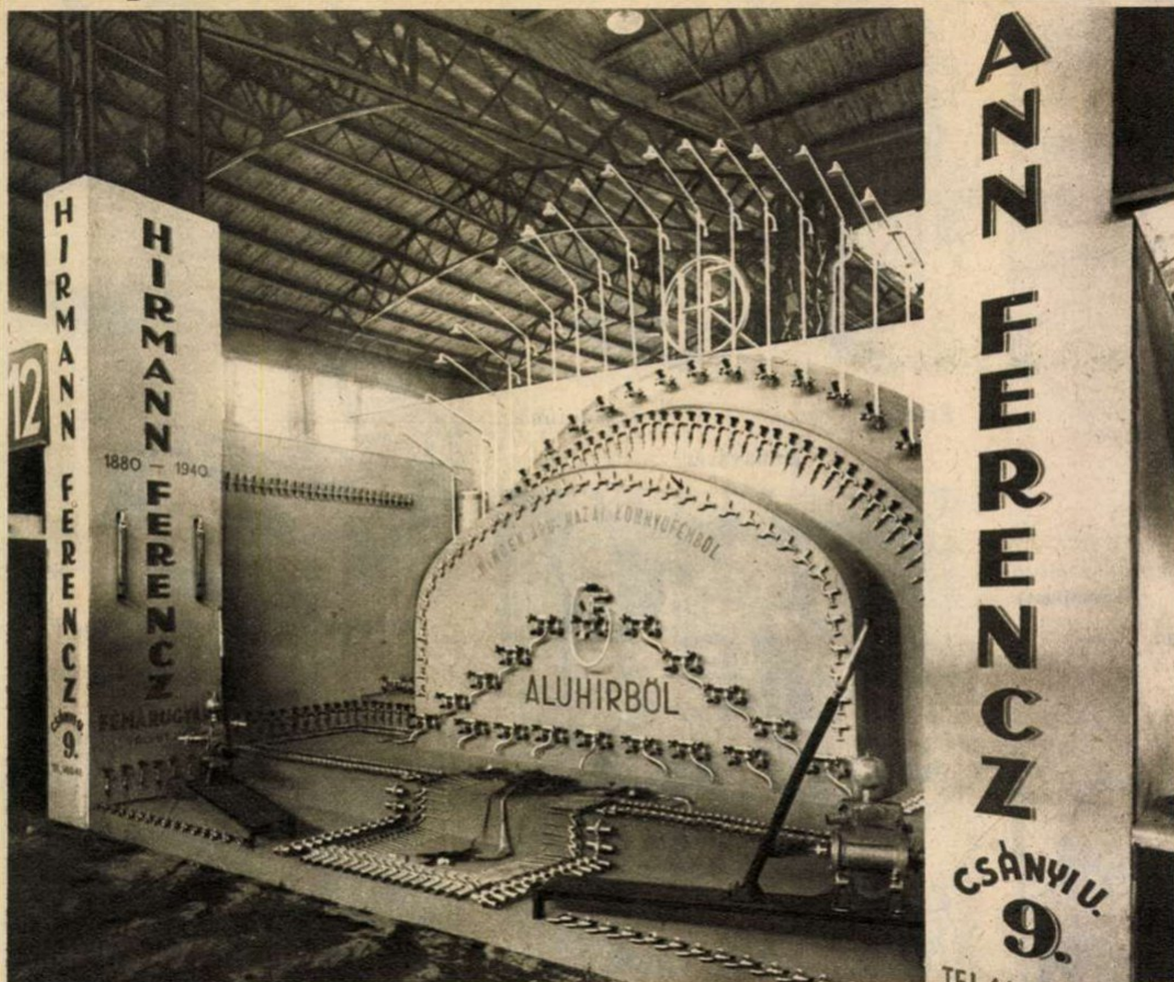
T. Istvánné. Egyik nagy francia iró, aki mint ember is megállotta a helyét az élet viharai között, azt felelte arra a kérdésre, hogy minek tulajdonitja sikereit az életben: — „Annak köszönhetem, hogy a szüleim voltak a legjobb, legbizalmasabb barátaim" Ez a történet körülbelül válasz is arra a kérdésre, hogy öt és féléves, igen élénk felfogásu és jóeszü fiacskáját milyen szellemben, fölfogásban irányitsák tovább. „Elmondom, hogy ezideig hogyan neveltem öt és félesztendős fiamat, — irja levelében. — A gyerek szabadságát sohasem korlátoztam, csak amikor olyan dolgot művelt, amit nem találtam helyesnek, másra tereltem a figyelmét, ilyenmódon próbáltam — sikerrel — elvonni a figyelmét a nemkivánatos cselekedettől. Mikor azután az értelme kifejlődött, kezdtem megmagyarázni a helyes és helytelen dolgokat, amiket ő láthatóan figyelembe vett s ezekután igazodik ma is. — Nem számitom ide az apróbb, ártatlan csinytevéseket (melyektől, ugy hiszem, nem mentes egy egészséges, eleven kisfiu sem), de nem hazudik, hazugságot ő sem hallott még soha, idejekorán rászoktattuk az adott szó szentségére." — Asszonyom, ezek a szép szavak nemcsak a multat jelentik, hanem egyuttal — nézetünk szerint — nevelési program a jövőre nézve is. Ebben a tiszta, meghitt levegőben, ebben a nemes fölfogásban irányitsa továbbra is kisfiának nevelését, nagy szeretete, mindenekfölött anyai megérzése meg fogja föltétlen találni a módot és a leggyöngédebb formát a továbbiakra is. Tovább is csak a szivétől kérjen tanácsot — senki mástól!

Gyurika négyéves. Elmondja, hogy Gyurika nemrégiben uj „kisasszonyt" kapott, akinek arca ugyan nem volt Gyurika mamájának — Levélirónknak — rokonszenves, ellenben az apró gyermek hamar megszerette „Erzsi nénit" és igy mégis megtartották nevelőnőnek. Ujabban azonban különös esetek adódnak. Például Gyurika azt mondja: „Irma néninek szép haja van." Irma néni az édesanyuka huga. És Gyurika igy folytatja: „Anyukának nincs szép haja. Anyukáé festett." Anyuka erre megkérdezi: „Gyurikám, mit jelent az, hogy festett?" Gyurika azt feleli: „Nem tudom. Erzsi néni mondta." Azután megesett, hogy Gyurika odament anyukához és kijelentette: „Erzsi néni cigarettázik és telefonál, ha sinki sincs itthon. De én azt nem mondom meg." — Idáig a „panaszlevél". És a hozzáfűződő kérdés igy hangzik: „Elküldjük-e Erzsi nénit, mint alkalmatlan nevelőt, vagy megtartsuk-e, mert a gyermek szereti?" Mi erre azt feleljük, hogy a magunk részéről elküldenők. Nem volna bizalmunk ugyanis olyan személyben, aki a négyéves gyermekkel közli, hogy a mamája haja festett — és aki „titkot" biz a gyermekre, titoktartását kéri — amit nyilván megtett —, amikor cigarettára gyujt és telefonál . . .

Irodalomrajongó. Dosztojevszkijnek két felesége volt, a második, Anna Grigorjevna, irta meg utóbb emlékiratait. Ez a nő jóval fiatalabb volt nálánál, huszéves diákkisasszony és gyorsirónő a hatvanas évek végén, amikor az iró Pétervárott megismerkedett vele s hamarosan el is vette. Tizennégy évig éltek boldog házaséletet, négy gyermekük született, de csak kettő maradt életben, amin már csak azért sem lehet csodálkozni, mivel Dosztojevszkij, az apa, sulyosan beteg volt: epilepsziás és tüdőbajos. Egyik kislánya azután tüdőgyulladásban, egyik kisfia pedig — epilepsziás roham közben halt meg. Dosztojevszkij maga — teljes nevén: Fjodor Mihajlovics Dosztojevszij — az 1881. év elején halt meg. Özvegye — akit Oroszország Dosztojevszkaja név alatt ismer és elismer — magas kort ért meg, köztiszteletben álló matróna lett, 1911 és 1916 között, öt éven át irta meg emlékezéseit és maga alapitotta meg Moszkvában a Dosztojevszkij-muzeumot, amennyiben rengeteg kéziratot, értékes levelet, följegyzést, Dosztojevszkij könyveit, fényképeit, szobrait, dolgozószobájának lényeges berendezését még a nyolcvanas években a moszkvai Történelmi Muzeumnak ajándékozta. Sőt az örökkévalóságnak készült üvegszekrényeket és üveglapos asztalokat is a maga költségén csináltatta meg és maga rendezte el a muzeumban ajándékgyüjteménye 4232 leltárdarabját. Aki valaha látta ennek a hetvenéves matronának tiszteletet parancsoló fényképét — az sohasem fogja elfelejteni nyilt, egyenes és fájdalmas tekintetét, Dosztojevszkijhez méltó arckifejezését. Nem minden nagy ember felesége és özvegye ismerte ennyire ura értékét, nem mindegyik szolgálta ilyen önfeláldozással.

Talány. Azt irja, nénje nemrégiben ment férjhez s azt szeretné, ha Levélirónk hamarosan követné példáját. A fiatalasszony férje rokonságában megismerkedett egy legjobb korban lévő s jó megjelenésü tanárral, ki „csodálatosan" — még nőtlen. Ezt szemelte ki huga, Levélirónk, számára s ugy rendezte a dolgot, hogy nehány nyári vacsora során egymás szomszédai legyenek. Levélirónknak első benyomásra szintén igen tetszett a jelölt, derék, szép, erélyes és jellemes férfi hatását tette, kivel szivesen ismerkedett volna meg közelebbről. Ez az éppen, ami nem sikerült. Hiába ültek egymás mellett a csendesen borozgató és beszélgető társaság keretén belül, szomszédja egy közvetlen szó erejéig fel nem engedett, csupa hideg udvariasság és konvenció maradt, holott ő is sejthette, miért hivták el épp ebbe a társaságba. Az esték folyamán Levélirónk azt tapasztalhatta, hogy valóságos „lelki páncél" veszi körül ezt a férfit. Bármire terelte a szót beszélgetés közben, bármennyire igyekezett is a férfi bizalmát megnyerni, hogy melegedne fel a közvetlen beszélgetés hőfokáig — ez a legkevésbé sem sikerült. Sőt azt tapasztalhatta, hogy minél inkább igyekezett volna barátságra hangolni ezt az uj ismerősét, az annál zárkózottabb lett, szinte mélyen visszavonult magába. Még csak egyet kiséreljen meg, ha a férfi ezekután — amint ezt leveléből következtetjük — még komolyan érdekli. Próbáljon olyan megfelelő alkalmat találni, hogy vele egyedül, négyszemközt beszélgessen. S akkor — ha a férfi erre szivesen rááll — próbáljon vele egészen őszintének lenni. Hogy mennyire meglepte az ő szokatlanul hideg és formákhoz ragaszkodó magatartása, hogy mily hiányát érzi nála az emberi fölengedésnek, mondja el, hogy nem látja egyáltalán és szeretné tudni, mi megy végbe lelkiéletében. Ha mindezekre fölenged és valóban bepillantást enged, akkor meg fogja tudni, hányadán áll. Ha pedig nem, ha nem képes reá vagy éppenséggel nem akar fölengedni, akkor ne vesztegessen továbbra rá sem egy jó szót, sem egy percet — mert akkor Levélirónk saját szempontjából nem is érdemel ez az ember többet.

Képek az Őszi Lakberendezési Vásárról

Hirmann Ferenc érdekes kiállítása az Őszi Lakberendezési Vásáron. Minden armatura „Aluhir" ötvözetből készült.

Feltünést keltett az Őszi Vásáron Szahak Awanesian valódi és sajátkészitményü perzsaszőnyegeinek kiállitása.

Varga kereskedelmi miniszter kiséretével megtekinti Dancsa János jászberényi szücsmester remekbe készült bundáit.

Az Őszi Lakberendezési Vásár egyik szép pavillonja, az ágyba való „Ringató" gyürüzáros, acélrugós párna kiállitása.

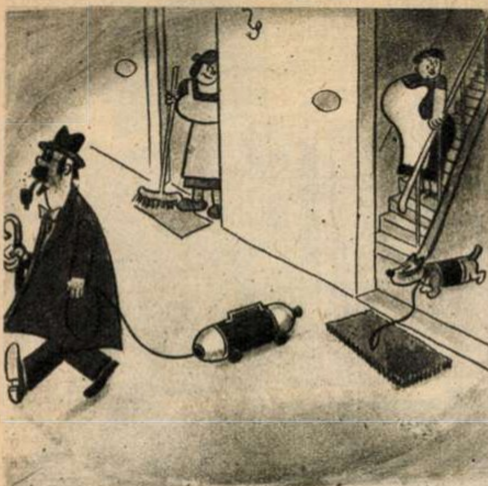

A miniszter ur kiséretével Tehel és Tuschák paplangyár kiállitása előtt.

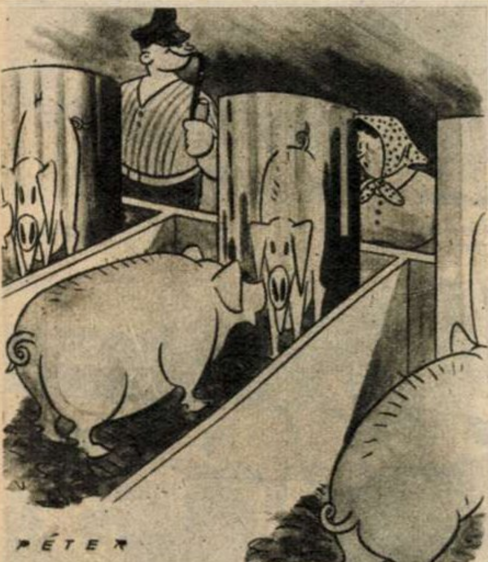
Az Őszi Lakberendezési és Háztartási Vásáron a legérdekesebb a Persil kft. impozáns pavillonja: a világhirü Persil és Henko mosószerek, Ata tisztitószer és Imi mosógatószer feltünést keltő, szemléltető bemutatója. (Pintér Zsuzsa felvételei.)

A porszivó.

Tanár ur sétálni viszi a kutyáját. (Fliegende Blätter.)

Korszakalkotó ötlet.

— *Amióta domboru tükröt tettem az ólba, a disznók kétszer olyan kövérre hiznak, mert soványnak látják magukat.* (Tidens Tegn.)

Hétvégi vitorlázás.

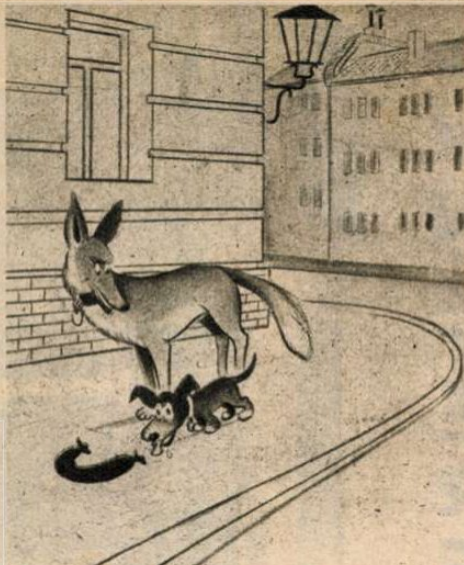
— *No végre! Látod a füstöt? Arra van a part.* (Kölnische.)

A gázpedál.

— *No, ez az ujonc is autós volt azelőtt!* (Sonntagsblatt.)

Rendőrkutyák.

— *Ugyan, mit izgulsz, be kell szállitanunk a központba!* (Examiner.)

Telefonfülkében.

— *Igen a regény hatodik kötete éppen nálam van. Felolvassam az érdekesebb részleteit?* (Weltschau.)

Félreértés.

— *A zene, kérem szépen.*
— *Rendben van, ezért a pár pengőért elnézem, hogy rosszul játszanak.* (Hjemmet.)

Meggondolatlan kijelentés.

— *Mit szólsz hozzá, azt olvastam, hogy vannak olyan kutyák is, amelyek okosabbak, mint a gazdájuk!*
— *Igen, ez a nagyon hosszu és gondos idomitás eredménye. Nekem is van egy ilyen kutyám.* (Hjemmet.)

Megszállt területen.

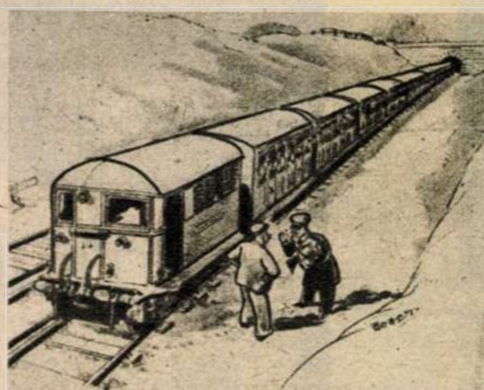
Értelmes beszéd. (Le rire.)

Ruhavásár.

— *Olyan ön ebben a ruhában, mint egy film-herceg.*
— *Csak mintha egy kissé nyomná a bokámat!* (Illustrierte Blatt.)

Érthetetlen.

— *Micsoda lehetetlen emberek utaznak manapság! Itt van kétszáz utas és egyiknél sincs tizenkét méter kábel, hogy megjavitsuk a vezetéket!* (World Telegram.)

Zöldvendéglőben.

— *Pincér, kérek egy pohár sört, egy légypapirt és egy puskát.* (Moustique.)

Tábori szolgálat után.

A szabadságos katona ebédje otthon. (Lachende Welt.)

A tenger mélyén.

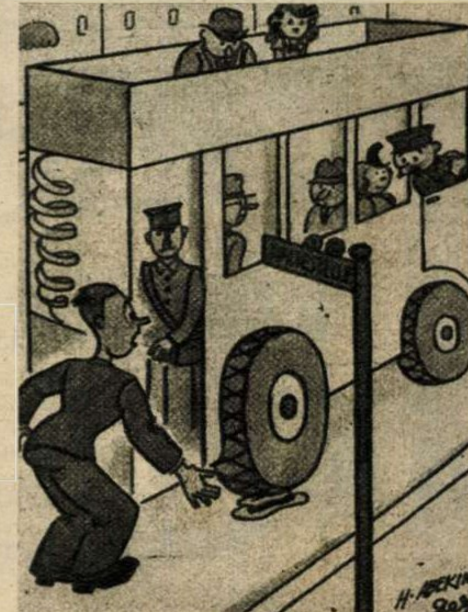
— *Mondtam, ugy-e, hogy a tengeralattjáróba beletörik a fürészed?!* (Interpress.)

Hivatalban.

— *Az unokaöcsémet keresem.*
— *Az már harmadik napja az ön temetésén van.* (Examiner.)

Jogos kérelem.

— *Kérem induljanak már el. Rajt áll a kocsi a kalapomon.* (Illustrierte Blatt.)

Alkalmi vétel.

— *Ezt vegye meg, uram, soha ilyen olcsón nem juthat vitorláshoz.* (Hamburger Illustrierte.)

Anyai intelem.

— *Mama, megnézhetem a napfogyatkozást?*
— *Jó, csak ne menj közel hozzá!* (Vart Hem.)

A szerkesztésért BÓNYI ADORJÁN, a kiadásért Dr. KOVÁCS DEZSŐ felelős. (Megjelenik hetenként. Egyes példány ára 20 fillér, előfizetés külön postai kézbesitéssel egy hóra 88 fill., negyedévre 2.64 pengő.) Pesti Hirlap R. T. kiadása, Légrády Testvérek R. T. nyomása, Budapest, V. ker., Vilmos császár-ut 78. Nyomdaigazgató: KERTÉSZ ÁRPÁD. 1940 szept. 22.